

SVENLJUNGA
KOMMUN

VERKSAMHETSPLAN 2024-2026

På en plats som tidigare var en gammal soptipp håller Svenljungas skulpturpark på att växa fram, som numera har tre konstverk av modell större. Sedan 2021 står här "Svensk älg 22" och därefter fått sällskap av "Silverörn" och "Björn 6500". Alla tre konstverken är gjorda av konstnären Mohannad Solaiman.

Skulpturparken har blivit ett mycket populärt besöksmål och en uppskattad utsikt även för discgolfsspelare. Ytan har blivit mer och mer av en mötesplats; både för motionärer, hundpromenaden, tillfälliga besökare och de som spenderar en längre stund på platsen vid grillen.

Innehållsförteckning

Inledning	2
Process för resultatstyrning - verksamhetsplan	11
Vision: "Svenljunga - här skapar vi det godaste livet"	12
Värdegrund	13
Svenljunga i omvärlden.....	14
Fullmäktiges mål påverkar bolagens/nämndernas mål.....	17
Ekonomiska styrprinciper och förutsättningar	23
Ekonomiska ramar	26
Övriga anvisningar till nämnder och bolag	32
Driftbudget år 2024-2026	34
Balansbudget	44
Resultatbudget.....	45
Noter till driftbudget, balansbudget och resultatbudget	46
Kommunstyrelsen och samverkansnämnderna	49
Samverkansnämnder	54
Barn- och utbildningsnämnden.....	57
Socialnämnden.....	63
Samhällsbyggnadsnämnden	66
Kommunkoncernen	72
Investeringsbudget, VP 2024 - 2026	79
Taxor och avgifter	90
Bilaga 1 - Statsbidrag.....	91

Inledning

Sammanfattning

I vår omvärld pågår fortfarande kriget i Ukraina, som snart fullbordar två år. Striderna intensifieras till och från medan det mänskliga lidandet blir allt större. Fortsatt inget eldupphör i sikte. Fler geopolitiska spänningar runtom i världen, i synnerhet i Mellanöstern, gör läget mycket osäkert.

Den globala konjunkturen dämpas i spåren av inflationsbekämpningen. Inflationen i Sverige är fortsatt mycket hög men utvecklingen till och med september visar inflationen är avtagande. Hög inflation och kraftigt ökade räntor på mycket kort tid driver upp kostnadsmassan för hushåll, företag, kommuner och regioner. Detta har påverkat t ex huspriserna (som sjunker) och efterfrågan på varor. Riksbankens motvåpen (räntehöjningar) har börjat ge effekt. I september höjdes styrräntan till 4,0 %. Konsekvenserna för låntagare bör rimligtvis öka ytterligare då allt fler som har haft bundna lån snart ska ställas inför en ny verklighet med betydligt högre nivåer.

Lokalt för Svenljunga kommun har räntehöjningarna ännu inte haft någon nämnvärd effekt. Kommunen har ett lån på endast 15 miljoner kronor, som upptogs 2020 efter flera år av noll i belåning. Lånet bands på 5 år till mycket förmånlig ränta på 0,48 %. På kort sikt kommer de höjda räntorna inte få effekt på befintliga lån. Belåningen i kommunen kommer troligen öka då investeringsplanerna framåt är på en fortsatt hög nivå. Nya lån kommer få en ränta på över 4 % som det ser ut just nu. Även i det kommunägda bolaget, Svenljunga Verksamhetslokaler AB (SVLAB), ökar låneskulden dramatiskt nu när det stora projektet med skolstrukturen i södra kommundelen pågår. Bolagets låneskuld är ca 300 miljoner kronor och består av många delar på olika långa bindningstider. I takt med att lånen omsätts kommer räntekostnaderna öka dramatiskt.

Planeringsförutsättningarna för 2024 och framåt har under början av årets budgetprocess sett relativt bra ut men försämrats under hösten. Utan regeringens tillskott av generella statsbidrag i budgetpropositionen hade det kommunen tvingats till ännu tuffare effektiviseringar och i delar rena neddragningar i verksamheterna.

Den 9 september meddelade den norska batteritillverkaren Freyr att de avslutar sitt samarbete med fastighetsbolaget Logistea. För oss kom beslutet plötsligt, även om vi var från start medvetna om att etableringen inte var hugget i sten. Arbetet

fortsätter dock för utveckling av området, både internt och tillsammans med bland andra Boråsregionen. Både vi och externa intressenter tror på denna plats, som är unik i Sverige!

Pensionskostnaderna

Kostnaden för avtalspensioner (inklusive finansiell kostnad) ökade avsevärt under 2023 och beräknas nu öka ytterligare till 2024. Det beror främst på inflationsuppgången men även på premiehöjningar i det nya pensionsavtalet AKAP-KR.

För Svenljunga kommuns del uppgår kostnadsökningen till ca 9 miljoner kronor jämfört med budgeten för 2023. Detta får mycket kännbara effekter på kommunens ekonomi, vilket gör den till den enskilt största orsaken till behovet av effektiviseringar i verksamheterna.

Befolkningsutvecklingen

Befolkningsutvecklingen i Svenljunga kommun har senaste två åren varit ryckig. Senast kända publiceringen från SCB är 2023-08-31 och visar 10 800 invånare. Utvecklingen har hittills under 2023 varit negativ, en minskning med 16 personer. Under 2022 minskade befolkningen med 48 personer.

En stabil och/eller växande befolkning ger bättre planeringsförutsättningar för kommande år. En ökande befolkning ökar också behovet av välfärdstjänster. Det är viktigt med grundliga analyser som visar när kritiska tröskleffekter uppnås och om de är av bestående karaktär. Till exempel vid ökat elevantal i vissa årskullar kanske det är tillåtande med viss trångboddhet om årskullarna efter är på en lägre nivå. Är istället ökningen långsiktig kan det vara rimligt med en utbyggnad av skolan.

Den demografiska utmaningen gör sig allt mer påmind: de som arbetar ska försörja allt fler (yngre och äldre), samtidigt som de ökade behoven av omsorg och vård av äldre förutsätter allt större resurser.

Arbetslösheten

Arbetsmarknaden i kommunen är i grunden positiv med relativt låg arbetslöshet. Under 2023 finns kommunens nivå på total arbetslöshet i mittenskiktet av sjuhäradskommunerna, men väl under både regionsnittet och rikssnittet. Prognoserna pekar dock på högre arbetslöshet i riket under senare delen av året men framförallt 2024. Det är rimligt att tro att detta även spiller över på Svenljunga kommun.

Det är viktigt att upprätthålla det goda arbetet som bedrivs inom arbetsmarknadsområdet för att hålla arbetslösheten på en relativt låg nivå, givet

de nya förutsättningarna. Arbetsmarknadsenhetens arbete är en viktig del i denna strävan.

Långsiktig plan

För att möta framtidens krav på kommunal service gäller det att ha en stabil ekonomisk bas att stå på. Detta innebär att vi måste hushålla med våra resurser och budgetera med marginal. Svenljunga kommun är dessutom väldigt känsligt för konjunkturförändringar och de prognoser om den ekonomiska utvecklingen som bland annat SKR (Sveriges kommuner och regioner) tar fram. Vi måste klara mindre förändringar i skatteintäkter eller tillfälliga oförutsedda utgifter. För att minska känsligheten och risken för underskott (negativt balanskravsresultat) behöver kommunen budgetera med högre resultat. Det krävs att samtliga förvaltningar och nämnder arbetar tillsammans för att uppnå detta.

De tuffa ekonomiska förutsättningarna 2023 och 2024 har dock tvingat fram ett undantag och budgeterat resultat landar på en mycket låg nivå. För 2023 sattes finansiella resultatmålet till 0,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. I arbetet med verksamhetsplan 2024-2026 är målet för 2024 satt till 0,7 %, vilket är att betrakta som mycket lågt. Först 2025 beräknas kommunen åter ha resultatnivån 2,0 %.

Höga investeringsnivåer

Utöver ovanstående anledningar till högre resultatmål finns förstås en annan stor anledning, de höga investeringsnivåerna. Senaste åren har investeringsutfallet varit mycket högt och prognosen för 2023 är cirka 80 miljoner kronor för kommunen och ca 90 miljoner kronor för Svenljunga Verksamhetslokaler AB (SVLAB). I Verksamhetsplan 2024-2026 är investeringarna på ungefär samma nivå för kommunen och lägre för SVLAB från 2025.

I kommunen finns fortsatt stora investeringsbehov inom Gata/park, exploatering och VA, men det är i SVLAB där största förändringen sker och det avser "Ny skolstruktur i södra kommundelen". Projektet färdigställs i olika etapper och beräknas fullt genomfört till sommaren 2025. Detta har varit en flitigt debatterad fråga i många år. Kommunfullmäktige den 14 juni 2021 fattade det historiska beslutet att verkställa förändringen. Detta är troligen den största satsningen i kommunens historia. Mycket förenklat kommer dagens skolverksamhet (förskoleklass till årskurs 6) som bedrivs i fem skolor att i framtiden bedrivs i två skolor. I spåren av Coronapandemin har kalkylerna för projektet förändrats väldigt mycket. Budgeten från juni 2021 var 138 miljoner kronor. Under hösten har besked om 50 % ökade materialpriser drivit upp budgeten till ca 173 miljoner kronor! I

början av 2023 har en utökning skett med 5,5 miljoner kronor för tillbyggnad av tillagningskök i skolan i Östra Frölunda.

Utöver investeringar i skolverksamhet sker tillkommande investeringar i förskolebyggnader i Överlida, Mårdaklev och Mjöbäck, vilket beräknas uppgå till 22 miljoner kronor. Totalt med skolorna ska 200 miljoner kronor investeras åren 2022-2025!

Högre resultatnivåer är viktigt för att klara kommande investeringar utan att behöva höja belåningsgraden. Dock kommer SVLAB givetvis behöva finansiera den stora investeringen i skolstrukturen genom att öka belåningen.

Drifteffekter av "Ny skolstruktur i södra kommundelen"

Drifteffekterna av investeringen "Ny skolstruktur i södra kommundelen" består av ökad lokalhyra som faktureras från SVLAB till barn- och utbildningsförvaltningen samt ökade skolskjutskostnader och kapitalkostnader för inventarier. Till 2024 har hyreskalkylerna uppdaterats med aktuell räntesats vilket drivit upp kostnaden med 2,6 miljoner kronor. I budgeten föreslås förvaltningen få full kompensation för hyresökningen plus nämnda kostnader ovan, vilket i dagsläget beräknas uppgå till 11,4 miljoner kronor vid fullt genomförd omstrukturering under 2025.

På närmare sikt uppstår kostnader för att kunna bedriva förskole- och skolverksamhet under byggtiden med totalt 8 miljoner kronor.

Omstruktureringen torde innebära möjligheter till synergieffekter med kostnadsminskningar för Barn- och utbildningsnämnden då fem skolenheter blir två. Detta bör bli en fråga i kommande budgetprocesser.

Långsiktiga effektiviseringar nödvändiga

Behovet av nödvändiga effektiviseringar har tidigare förskjutits i tid när coronapandemin gjorde intåg och stora generella statsbidrag har underlättat för nämnderna att hålla budget. Detta märks tydligt nu när de ekonomiska förutsättningarna är betydligt sämre. Kommunerna har totalt sett gått från rekordöverskott några år (t o m 2022) till historiskt låga resultat 2023-2024. Därmed blir omställningen i våra verksamheter väldigt omvälvande och kräver en stor portion av helhetssyn inom hela kommunen för att klara närmaste åren med ekonomin i balans.

Effektiviseringar som ger långsiktiga och bestående resultat är avgörande. Att tvingas genomföra besparingar under en kort period under ett enskilt år är inte önskvärt. Kommunens planering av ekonomin måste bygga på att beslutad budget kan följas. Nämnderna bör löpande diskutera långsiktiga effektiviseringar.

Omvärldsbevakning

SKR publicerade i mitten av oktober 2023 "Ekonomirapporten". Rapporten belyser kommunernas och regionernas ekonomiska situation och förutsättningar på några års sikt. Nedan följer ett utdrag från rapporten:

"Kommuner och regioner är nu inne i en fas där beslut måste fattas om hur de ska hantera en ansträngd ekonomi på kort och på lång sikt. Att väga av hur mycket verksamhet och kostnader det finns utrymme för på längre sikt är mycket svårt, men nödvändigt. Inflationens effekt på verksamhetens kostnader, inklusive pensionskostnader och stigande räntekostnader bidrar till historiskt höga underskott. Redan i år räknar vi med ett sammantaget underskott i sektorn där i stort sett alla regioner och en tredjedel av kommunerna går med underskott vid årets slut. 2024 förvärras situationen ytterligare och underskotten växer till över 30 miljarder kronor.

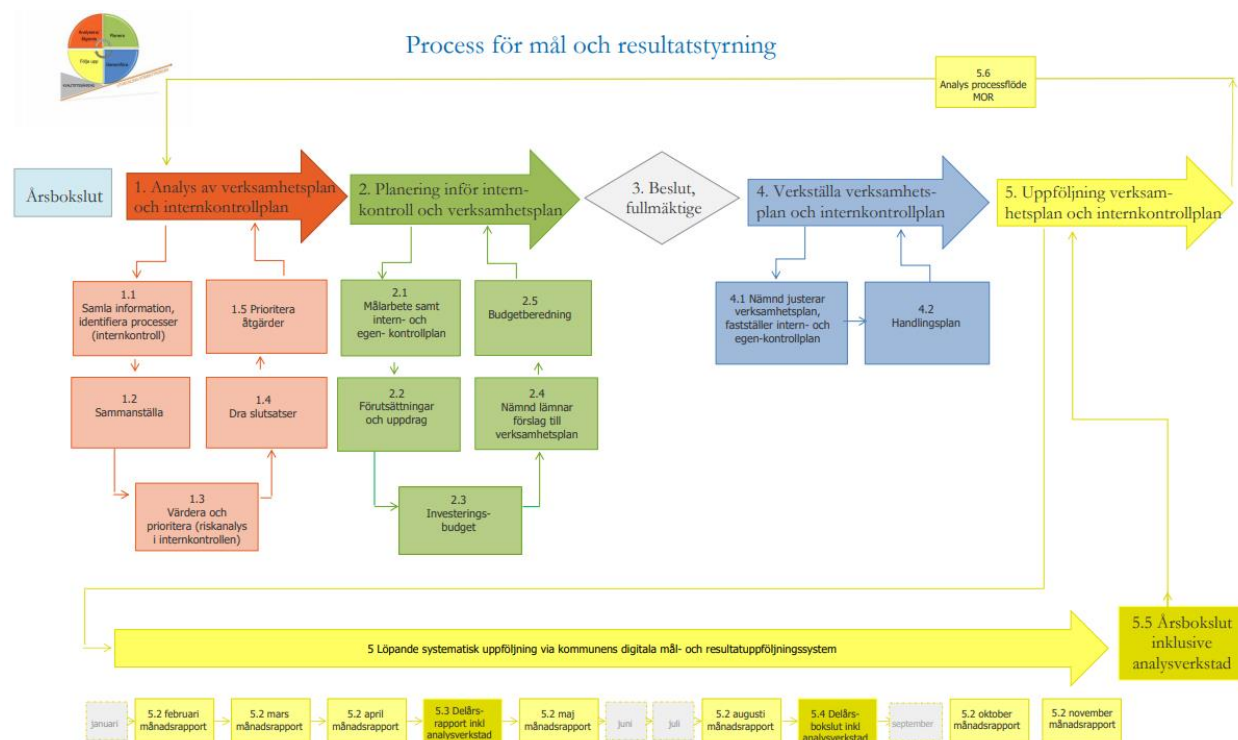
Trots de tillskott som regeringen föreslår i budgetpropositionen faller resultaten i kommuner och regioner i år med nära 50 miljarder till minus 6 miljarder kronor för att sedan minska ytterligare till ett underskott på 31 miljarder till 2024. Nu genomförs åtgärder i de flesta kommuner och regioner för att minska underskotten på kort sikt och anpassa verksamheten för en långsiktigt uthållig ekonomi. På flera håll är dock underskotten så stora att de inte är möjliga att hantera på kort sikt. De allra flesta arbetar med effektiviseringar och besparingar och vi kommer även att se skatte-höjningar i några kommuner och regioner. När och hur mycket inflationen dämpas är avgörande för den ekonomiska utvecklingen och möjligheten att nå balans igen framöver. Vi bedömer att resultaten börjar återhämta sig efter 2024, men för regionerna räknar vi med ett sammantaget underskott även 2025. De långsiktiga ekonomiska utmaningarna ser olika ut beroende på kommunens eller regionens underliggande ekonomiska styrka, struktur, investeringsbehov, skuldsättning och framtida befolkningsförändring.

Samtidigt som de ekonomiska problemen är omfattade är kompetensförsörjningen redan nu en av de största utmaningarna i sektorn. Kommuner och regioner måste därför spara samtidigt som de behöver rekrytera och behålla kompetent arbetskraft. Alla regioner har kommit överens om att minska hyrbemanningen i förhoppningen om att fler återvänder till en anställning i regionerna och för att få ned kostnaderna. I och med att de långsiktiga behoven av välfärd växer när antalet invånare över 80 år blir allt fler kommer problemen med att hitta arbetskraft öka. Samtidigt som det på vissa håll varslas om uppsägning till följd av den ekonomiska situationen.

Utmaningarna är många och stora. Förutom brist på både ekonomiska resurser och personal har ett antal kommuner de senaste åren drabbats och fler kommer att

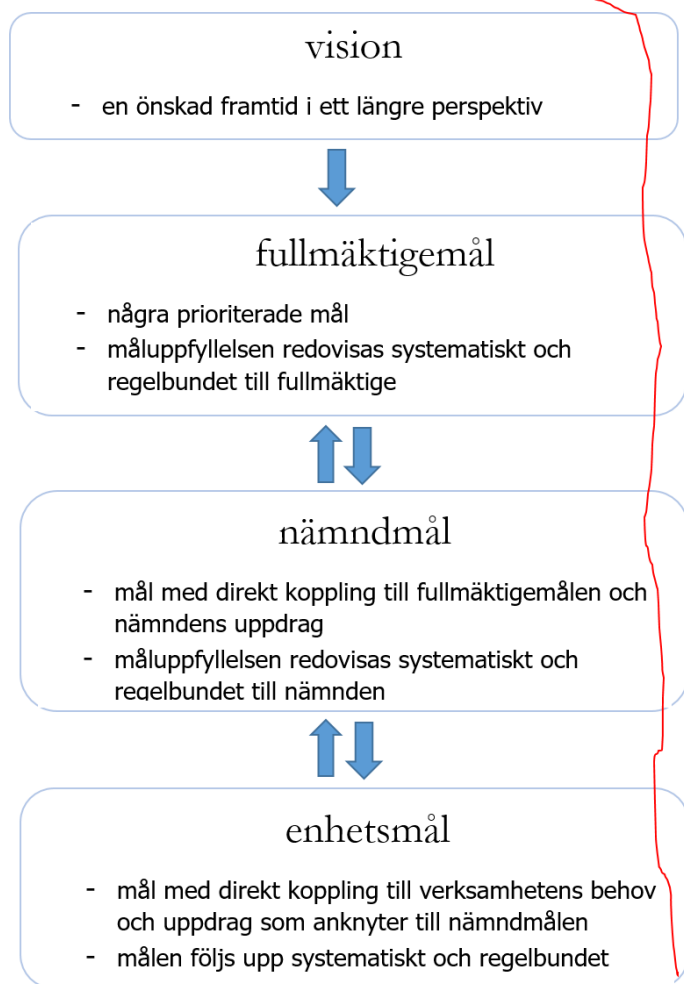
drabbas av klimatförändringarna. De tvingas därmed hantera effekter av bland annat översvämningar, skred, värme och bränder. Investeringar för att hantera kommande klimatanpassningar i kommunerna beräknas motsvara hundratals miljarder kronor. Kommunerna förväntas också göra allt större insatser för att förebygga och förhindra kriminalitet samt gängvåld. De ska tillsammans med regionerna skala upp krisberedskapen och det civila försvaret. Slutligen investerar några kommuner över 70 miljarder i utbyggd infrastruktur och välfärd för att industrin ska kunna genomföra en grön omställning och produktion av bland annat välgas, grönt stål och batterier i syfte att minska CO2-utsläpp i framtiden."

Process för mål- och resultatstyrning

Den röda tråden

Den **röda** tråden

Enligt strategin för mål- och resultatstyrning ska en översyn av ovan göras i samband med en ny mandatperiod, efter att berörda uppdrag tillsatts efter valet. Under våren 2023 har kommunstyrelsens arbetsutskott initierat en översyn som resulterat i nya fullmäktigemål inför 2024.

Tidigare indelningen med fyra målområden och tio fullmäktigemål är ändrat, där nivån målområde tagits bort och antalet fullmäktigemål reducerats till fyra stycken.

Förslaget till nya modellen har i tidigt skede skickats ut till samtliga partier för synpunkter. Förslaget har också diskuterats på planeringsdagarna (samtliga partier var inbjudna) och justerats något efter inkomna synpunkter. Slutligt beslut tas av kommunfullmäktige i november.

Planeringsdagar och beslut om ramar

Kommunstyrelsen och nämndernas arbetsutskott har årligen ”planeringsdagar”. Det innebär en dialog mellan förtroendevalda och kommunledningsgrupp om förutsättningar och prioriterade utvecklingsbehov. Dagarna inleder arbetet med verksamhetsplanen.

Deltagarna formulerar vad som är viktigt att bevara i verksamheten och vilka områden man vill utveckla för att möta utmaningarna för kommunen. Till de olika områdena formuleras konkreta idéer som blir utgångspunkt för fullmäktigemålen.

Beslut om preliminära ramar för nämnderna fattades av Budgetberedningen (Ksau) i juni och reviderades sedan den 9 oktober 2023.

Nämndernas arbete med verksamhetsplaner

Med utgångspunkt från rambesluten och verksamhetens förutsättningar inför den kommande perioden tar nämnderna fram ett förslag till verksamhetsplan. Den innehåller verksamhetsidé, mål utifrån fullmäktigemål, mål utifrån nämndens grunduppdrag, drifts- och investeringsbudget och taxor. Därefter sker en avstämning/dialog där kommunstyrelsens arbetsutskott träffar respektive nämnds arbetsutskott.

Nämnderna arbetar med sin detaljbudget parallellt med verksamhetsplanen. Eventuella förändringar korrigeras i efterhand. Beslut i nämnderna tas snarast efter fullmäktiges beslut – se nedan.

Syftet med detaljbudgeten är dels att skapa tydliga anvisningar till verksamheten, men också att se om det finns behov av omprioritering mellan verksamheter som en följd av förändrade behov.

Investeringsbudget

Arbetet med investeringsbudgeten sker före ordinarie process avseende driftbudgeten. Beslut ska fattas av kommunfullmäktige i juni månad. Förutom kommunens investeringar ingår även Svenljunga Verksamhetslokaler AB:s investeringar.

Beredning av investeringar

Alla nämnder och Svenljunga Verksamhetslokaler AB presenterade förslag till investeringsplan vid budgetberedning för investeringarna den 18 april. Ksau fattade beslut 15 maj, KS 29 maj och KF 12 juni. Eventuella justeringar kan göras under höstens budgetprocess.

Lokalgruppen skall vara beredande organ avseende investeringar och planerat underhåll för Svenljunga Verksamhetslokaler AB, detaljerad plan tas fram för 2024-2026 med prioriteringar.

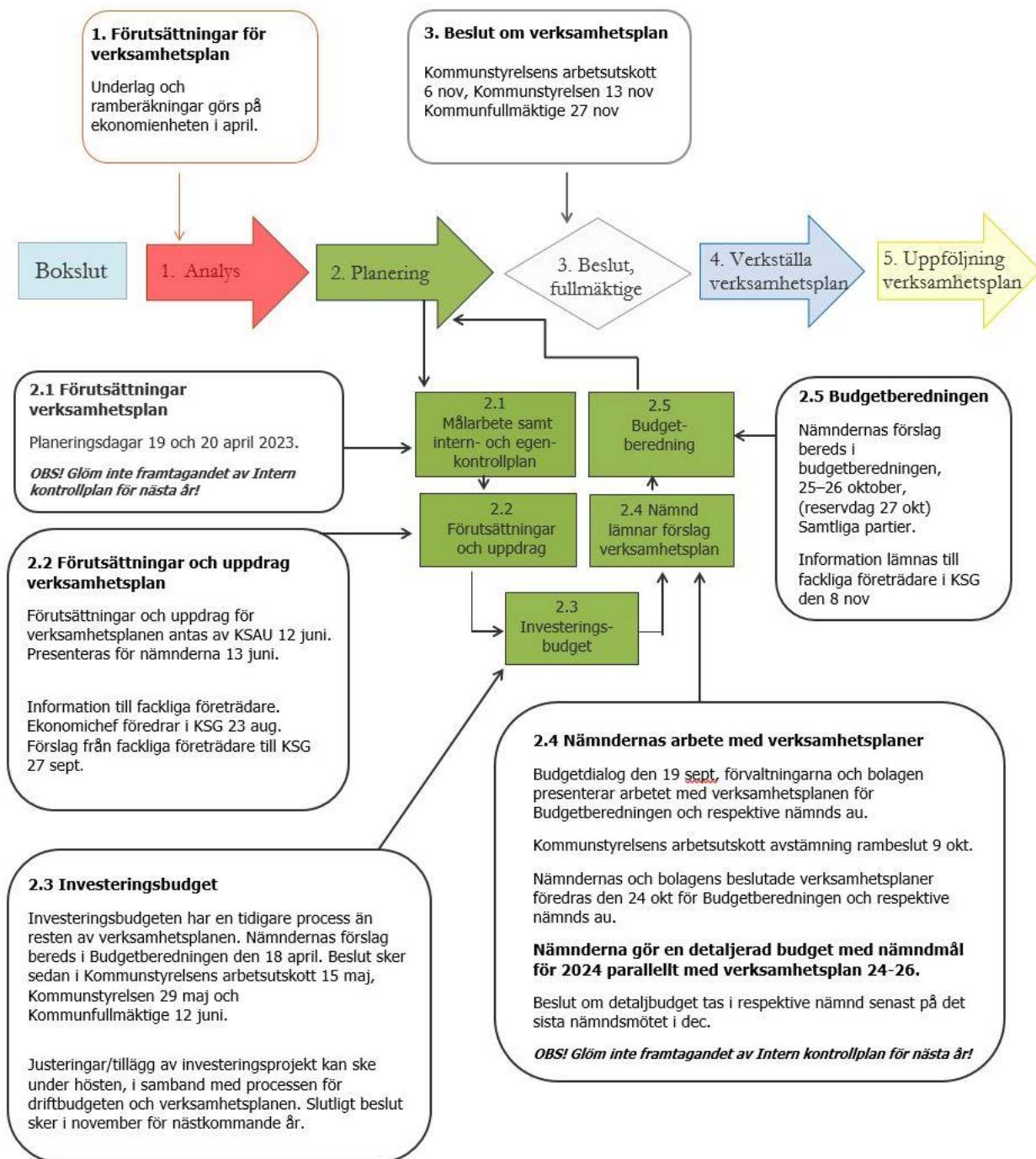
Investeringsplanen ingår som en del i Verksamhetsplanen 2024-2026.

Beslut om verksamhetsplan

Kommunens fullmäktigebudget är planeringen för de kommande tre åren. Den bereds på ett övergripande, förenklat, plan och syftar endast till att visa på eventuella väsentliga behov av verksamhetsförändringar för att anpassa budget till befintliga ramar.

Med utgångspunkt i fullmäktiges mål och nämndernas förslag till verksamhetsplaner bereds under oktober månad kommande verksamhetsplan. Den fastställs av kommunfullmäktige i november.

Process för resultatstyrning - verksamhetsplan

Vision: "Svenljunga - här skapar vi det godaste livet"

- Vi bygger ett tryggt och hälsosamt samhälle för alla.
- Vi skapar en hållbar utveckling, såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt.
- Vi utvecklar en skola i toppklass.
- Vi utformar gott om kulturella och sociala mötesplatser.
- Vi vårdar och tillgängliggör vår vackra natur för alla.
- Vi jobbar för att erbjuda ett brett utbud av företag och arbetstillfällen, samt ett bra kommunikationsnät.

Värdegrund

Utifrån ett helhetsperspektiv arbetar vi strategiskt för den gemensamma nyttan, alltid med kommunkoncernens bästa för ögonen.

Vi arbetar tillsammans mot kommunens gemensamma mål med fokus på invånarnas, företagens och organisationers bästa. Arbetet kännetecknas av respekt, prestigelöshet och ett ödmjukt förhållningssätt. "Tillsammans utvecklar vi Svenljunga kommun."

Vi hjälper varandra där behov och möjlighet finns. Tillsammans arbetar vi för att rätt resurser används eller skapas för att nå våra mål.

Verksamhet och beslut grundar sig på rättssäkerhet, hållbarhet, resurshushållning, delaktighet och demokrati. Vi arbetar lösningsfokuserat och bemöter alla med respekt och professionalitet.

Svenljunga i omvärlden

Politiken har ordet

Kommunstyrelsens ordförande

Vi är fortfarande fyra partier som känner att vi vill enas om en budget och om en riktning framåt för kommunen trots att SD som parti valt att stå vid sidan av den tidigare majoriteten.

I arbetet med att ta fram denna budget har förutsättningarna varit svåra och mer ovisa än vanligt. Detta beror till vissa delar på att det fortfarande sen drygt ett och ett halvt år är krig i Europa, dessutom har vi höga energipriser och på det en kraftigt höjd inflation. 2024 är dessutom ytterligare ett år då det nya pensionssystemet slår igenom med ökade kostnader.

Vårt mål var att få till en budget med åtminstone ett litet överskott. För -22 budgeterade vi med 2% överskott och -23 ser ut att hamna på strax över 1%. I denna budget ligger vi när beslutet tas på under 0,5% och skatteprognoserna framåt är osäkra. Förhoppningen är ändå att när året har gått har vi ett positivt resultat. Jag är fullt medveten att det kommer att bli ett tufft år men med förenade krafter kommer vi att klara det.

Pandemin är avblåst men just nu ökar fallen med Covid kraftigt. Smittan som skulle försvinna på några månader finns ännu kvar och frågan nu är om smittan någonsin kommer att försvinna helt eller om det är något vi får lära oss att leva med framöver. Om så blir fallet känner jag att vi här i Svenljunga fortsatt kommer att klara oss bra även i framtiden. Vi har visat att vi är bra på att anpassa oss och klara svåra utmaningar.

Många i vår kommun är otrygga och känner sig oroliga trots att vi aldrig haft det bättre ekonomiskt och levnadstandardmässigt. Det är svårt att veta vad känslan av otrygghet beror på men att andra har det sämre är inget som får känslan av otrygghet att ge sig iväg. Vi behöver nu alla tillsammans hjälpas åt att jobba aktivt för att få våra invånare i Svenljunga Kommun att känna sig trygga.

Mina tre viktigaste frågor det närmaste året är: Hur får vi våra elever att nå sin fulla förmåga? Hur kan vi locka hit fler bra lärare till våra elever? Och hur kan vi öka framtidstron för våra invånare?

Våra elever är vår framtid. Det är bara att titta runt omkring oss; flertalet av våra invånare har åtminstone haft en del av sin uppväxt och skolgång här i kommunen. Ju bättre vi i Svenljunga kommun förbereder våra barn och unga för sitt vuxenliv desto bättre kommer det att bli för alla. Lyckas inte våra elever i skolan kommer de att få en onödigt tuff start i sina liv. Många lyckas bra i livet trots tuffa år i skolan och utan att ha haft möjlighet att söka in på en gymnasielinje MEN jag är övertygad om att det gått minst lika bra om dessa personer nått upp till nivån för att få söka till gymnasiet.

Viktiga frågor för mig på längre sikt är att: Vi skall ha bra villkor för de företag vi redan har och även bra villkor för entreprenörer att starta verksamhet här i kommunen.

Att vi lyckas skapa fler attraktiva boendeformer för äldre. Jag tänker då främst boende med god tillgänglighet, som vi planerat för i anslutning till Klockaregården. Kan vi få igång flyttkedjor tidigare, som dessutom ger äldre ett trivsamt och tryggt boende, ser jag det som "vinna-vinna".

Vi måste även fortsätta med digitaliseringen inom kommunen. Vi har ett bra fibernät i större delen av kommunen. Tanken är inte att spara utan att se möjligheten med att kunna få mycket mer för samma peng.

Johan Björkman (m) Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens vice ordförande

2024. Det börjar kännas som en vana att skriva att nästa år är ett år med stora utmaningar. Vi har haft pandemi, krig i Ukraina, inflation och höjda räntor de senaste åren. Som det ser ut nu så är 2024 ett tufft år rent ekonomiskt men 2025 och framåt ser ljusare ut. 2024 präglas fortfarande till stor del av den höga inflation vi haft och även av ökade räntekostnader vilket inte ger särskilt stort utrymme till nya satsningar.

Om man bortser från det ekonomiska läget finns mycket annat att glädja sig åt 2024. Vi kommer av allt att döma inviga den nya Högvadsskolan i Överlida. Satsningen på skolorganisationen i de södra kommundelarna är Svenljunga

kommuns enskilt största satsning genom tiderna och 2024 invigs den första av de två skolorna. Jag tycker det känns fantastiskt bra och vet att elever och personal längtar efter att få flytta in!

Vi fortsätter vårt arbete med barn och unga i Svenljunga. Vi genomför olika träffar mellan politiker och skolungdomar för att försöka få in deras perspektiv i beslutsfattandet. Vi ska ju bygga samhället framåt för dem. Det är viktigt att de känner att de också kan vara med och påverka sin situation i sann demokratisk anda.

Arbetet med att ta fram en detaljplan över det stora området i Lockryd fortsätter och förhoppningsvis kan den bli klar och antagen under våren. Tyvärr fick vi under hösten besked att den tilltänkta batteritillverkaren drog sig ur avtalet men vi vet att vi har ett unikt läge i Lockryd som stora delar av världen nu känner till. Jag är övertygad om att det kommer något annat där istället och att Lockryd kommer att vara en plats för framtidens gröna jobb!

En utmaning för oss framåt är hur vi ska få fler unga delaktiga i föreningsverksamheten. Vi vet att vi i jämförelse med andra har en låg delaktighet bland unga i föreningslivet men även att unga i Svenljunga ägnar sig mindre åt fysisk aktivitet än unga i andra kommuner. Här behöver vi kroka arm med civilsamhället för att hitta fram.

Jag vill ändå avsluta med att jag ser positivt på framtiden för Svenljunga kommun. 2024 må vara ett utmanande år rent ekonomiskt men möjligheterna finns där!

Jag tror på Svenljunga kommun och tillsammans kan vi här skapa det godaste livet!

Patrik Harrysson (s) Kommunstyrelsens vice ordförande

Fullmäktiges mål påverkar bolagens/nämndernas mål

Fullmäktige har beslutat om fyra fullmäktigemål.

Nämnder och bolag ansvarar för att bryta ner fullmäktigemålen, göra prioriteringar och kostnadseffektiva lösningar.

Nämnder och bolag följer upp sina insatser/aktiviteter och bedömer måloppfyllelsen på nämnd-/bolagsnivå.

Fullmäktigemålens måloppfyllelse bedöms med hjälp av resultatunderlag från nämnd-/bolagsmål och enheternas rapportering som i sin tur bygger på indikatorer och uppföljningar längre ner i organisationen.

Fullmäktigemål

Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) och andra jämförelser

Kommunens kvalitet i korthet, KKiK, följer upp Svenljunga kommuns kvalitet och effektivitet i jämförelse med andra kommuner. De flesta av Sveriges 290 kommuner deltar i jämförelsen som genomförs av Sveriges kommuner och regioner (SKR) tillsammans med Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). För att underlätta jämförelsen används färger:

Grön färg beskriver att vi finns bland de 25 procent bästa kommunerna om man jämför resultatet.

Gul färg beskriver att vi ligger i mitten vad gäller resultatet tillsammans med 50 procent av övriga kommuner.

Röd färg beskriver att vi finns bland de 25 procent sämsta kommunerna om man jämför resultatet.

Agenda 2030 med 17 globala mål

Agenda 2030 målen är gemensamt antagna av FN:s medlemsstater 2015 för att leda världen mot en hållbar utveckling. Vi har prioriterat de 14 av 17 mål som är mest relevanta för vår kommun och de leder oss i arbetet med fullmäktigemålen (globalamalen.se).

Fullmäktigemål 1: Vi ger barn och unga upp till 30 år förutsättningar för fortsatta studier, sysselsättning och arbete

Vi ger barn och unga upp till 30 år förutsättningar för fortsatta studier,
sysselsättning och arbete

Vi stärker barn och ungdomars möjligheter genom tidiga insatser och effektiva
lösningar.

Vi samverkar mellan förvaltningarna och civilsamhälle, näringsliv, kommuner och
regioner.

Agenda 2030 mål: Se vidare: <https://www.globalamalen.se>

Agenda 2030-mål:

Jämförelseindikatorer 2024 Fullmäktigemål 1

Fullmäktigemål 1: Vi ger barn och unga upp till 30 år förutsättningar för fortsatta studier, sysselsättning och arbete

		2021	2022	2023	22/23	22/23
	Indikator	Utfall	Utfall	Utfall	Alla kommuner	Liknande kommuner
1:1	(N11800) Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	80,2 %	78,9 %	84,6 %	86,8 %	87,8 %
1:2	(N15428) Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	88,7 %	81,9 %	83,9 %	84,1 %	84,1 %
1:3	(N15629) Elever i åk 5: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%), Enkäten genomförs vartannat år.	Saknas	Saknas	54,6 %	73,3 %	70,2 %
1:4	(N 15659) Elever i åk 8: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%), Enkäten genomförs vartannat år.	Saknas	Saknas	Saknas***	59,3 %	53,3 %
1:5	(U09800) Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7-20 år	8,6	8,8	V 49 2024	Saknas	Saknas*

*Liknande kommuner övergripande - bygger på viktningen:

20 % Invånare totalt, antal
60 % Strukturstyrkostnad kommunen, kr/invånare
20 % Skattekraft kommun, kr/invånare

**Liknande kommuner socioekonomi

*** Det krävs minst fem svar för att resultatet ska redovisas.

Fullmäktigemål 2: God ekonomisk hushållning

Årets resultat ska uppgå till minst 2,0 % av skatteintäkter och generella statsbidrag, men för 2024 görs ett undantag med anledning av den mycket ansträngda ekonomiska situationen. Målet sätts till 0,5 %.

Kommunens, inklusive Svenljunga Verksamhetslokaler AB:s, investeringar ska vara delvis självfinansierade över tid (den senaste femårsperioden).

Självfinansieringsgraden ska uppgå till minst 65 %.

Agenda 2030-mål: Se vidare: <https://www.globalamalen.se/>

Agenda 2030-mål:

Jämförelseindikatorer 2024 Fullmäktigemål 2

Fullmäktigemål 2: God ekonomisk hushållning

		2021	2022	2023	22/23	22/23
	Indikator	Utfall	Utfall	Utfall	Alla kommuner	Liknande kommuner
2:1	(N00901) Skattesats till kommun, (%)	22,25 %	22,05 %	22,05 %	21,67 %	22,56 %*
2:2	(N03102) Årets resultat som andel av skatt och generella statsbidrag, kommun (%)	4,5 %	6,7 %	2,9 %	2,4 %	1,4 %*
2:3	(N03103) Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%)	193,5 %	106,6 %	Saknas	186,7 %	109,3 %*

*Liknande kommuner övergripande - bygger på viktningen:

20 % Invånare totalt, antal
60 % Strukturkostnad kommunen, kr/invånare
20 % Skattekraft kommun, kr/invånare

**Liknande kommuner socioekonomi

Fullmäktigemål 3: Vi skapar en attraktiv kommun för alla

Vi skapar attraktiva platser att bo på och estetiskt tilltalande mötesplatser som bidrar till inkludering.

Tillsammans med näringslivet skapar vi ett förbättrat företagsklimat och en varierad arbetsmarknad.

Vi välkomnar mångfald och arbetar för ökad delaktighet.

Vi skapar förutsättningar för att bli en attraktiv arbetsgivare som utvecklar och digitaliserar verksamheterna för att kompetensförsörja och arbeta mer effektivt.

Agenda 2030-mål: Se vidare: <https://www.globalamalen.se/>

Agenda 2030-mål:

Jämförelseindikatorer 2024 Fullmäktigemål 3

Fullmäktigemål 3: Vi skapar en attraktiv kommun för alla

		2021	2022	2023	22/23	22/23
	Indikator	Utfall	Utfall	Utfall	Alla kommuner	Liknande kommuner
3:1	(N02243) sysselsatta invånare 20-65 år, andel (%)	81,4 %	81,9 %	V 48 2024	82,0 %	82,8 %***
3:2	(U00454) Delaktighetsindex, andel % av maxpoäng	72 %	71 %	70 %	63 %	57 %
3:3	(N00667) Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	Saknas	Saknas	90,3 %	91,5 %	91,2 %***
3:4	(U07451) Företagarnas omdöme om företagsklimatet i kommunen (Insikt) (Index)	76	74	76	75	75***

*Liknande kommuner övergripande - bygger på viktningen:

20 % Invånare totalt, antal
60 % Strukturkostnad kommunen, kr/invånare
20 % Skattekraft kommun, kr/invånare

**Liknande kommuner socioekonomi
*** Pendlingskommun nära större stad

Fullmäktigemål 4: Vi bidrar till minskad miljö och klimatbelastning

Vi ställer miljö- och klimatkrav i våra upphandlingar.

Vi ställer om till förnybar energi samtidigt som vi minskar vår energianvändning.

Vi ökar kompetensen om åtgärder som minskar spridningen av farliga ämnen och kemikalier.

Vi stöttar civilsamhället med informationsinsatser och kompetenshöjning inom området.

Agenda 2030-mål: Se vidare: <https://www.globalamalen.se>

Agenda 2030-mål:

Jämförelseindikatorer 2024 Fullmäktigemål 4

Fullmäktigemål 4: Vi bidrar till minskad miljö och klimatbelastning

		2021	2022	2023	22/23	22/23
	Indikator	Utfall	Utfall	Utfall	Alla kommuner	Liknande kommuner
4:1	(U00502) Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	24,4 %	32,3 %	39,2 %	54,3 %	50,6 %***
4:2	(N45925) Elproduktion av förnybara källor inom det geografiska området, andel (%)	Saknas	Saknas	Saknas	%	Saknas
4:3	(U50125) Måltidssvinn, grundskola, gram/ätande	52	V 22 2024	Saknas		**

*Liknande kommuner övergripande - bygger på viktningen:

20 % Invånare totalt, antal
60 % Strukturstyrkostnad kommunen, kr/invånare
20 % Skattekraft kommun, kr/invånare

**Liknande kommuner socioekonomi

Komplettering till målet för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen ange de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.

Det är viktigt att det finns en medveten balans mellan finansiella resurser och verksamhetsvolymen. Kommunens ekonomi ska planeras långsiktigt och vara i balans.

Ekonomi ska inte belasta kommande generationer. Det är de finansiella målen som sätter den yttre gränsen för budget 2024-2026.

Svenljunga kommun redovisar resultatet enligt god redovisningssed. Pensionsåtagande upplupet före 1997-12-31 redovisas som ansvarsförbindelse och förändringar mellan åren och påverkar inte resultatet (blandmodellen).

Ett av de finansiella målen beräknas inklusive det kommunägda bolaget Svenljunga Verksamhetslokaler AB (SVLAB). Bolaget ansvarar för lokalförsörjningen till kommunens verksamheter. Målet beräknas för kommunen inklusive SVLAB, för att få en rättvisande bild av kommunens verksamhet och öka jämförbarheten med andra kommuner som har lokalförsörjningen i egen regi.

Resultatmål:

Vid utvärderingen av det finansiella målet vad gäller resultat skall större poster av "engångskaraktär" avräknas, t ex infriande av borgensåtagande och reavinster/förluster från fastighetsförsäljningar som inte är från exploateringsverksamheten.

Investeringar:

Målet omdefinierades inför 2023 med anledning av den historiskt stora investeringen avseende ny skolstruktur i södra kommundelen. Tidigare innebar målet att 100 % självfinansieringsgrad skulle uppnås.

Självfinansieringsgraden beräknas genom att årets resultat och avskrivningar divideras med investeringsutfallet i den skattefinansierade verksamheten, inklusive SVLAB.

Vid utvärdering av det finansiella målet för investeringar skall hänsyn tas till att detta gäller över tid, och utvärderingen ska sträcka sig 5 år tillbaka. Om målet uppfylls minskar kommunens och bolagets behov av att låna pengar till investeringar, i den skattefinansierade verksamheten i alla fall.

Det är viktigt att ha en långsiktig plan för investeringar, minst 3 år framåt. För vissa mycket stora investeringar bör planen sträcka sig ännu längre och det är viktigt att skapa utrymme för dessa investeringar.

Ekonomiska styrprinciper och förutsättningar

Utöver kommunens finansiella mål avseende resultat och finansiering och den grundläggande inriktningen om god ekonomisk hushållning finns ytterligare ett antal regler som påverkar hur och när resurser kan förbrukas.

Standardkostnader/Nyckeltal

Som stöd för resursfördelning kan nyckeltal tas fram utifrån standardkostnader i riket och i jämförbara kommuner.

Anslagsbindningsområde

Med anslagsbindningsområde åsyftas den nivå nämnden, utan beslut från kommunfullmäktige, kan omfördela resurser mellan enheter/verksamheter. I Svenljunga kommun är anslagsbindningsområdet **nämndnivå**, dvs. totala budgetramen för nämnden. Detta innebär att en nämnd kan redovisa utfall som visar såväl underskott som överskott så länge total budgetram inte överskrids, om nämnden godkänner detta.

Respektive enhets-/verksamhetsbudget skall inte förändras vid uppföljning. Omfördelning av resurser visas istället genom avvikelser. Endast vid större omorganisationer som sträcker sig över flera enheter/verksamheter bör budgetjustering ske.

Undantag finns inom samhällsbyggnadsnämnden där över- alternativt underskott från markreserv, VA-enhet och Avfallsenhet inte kan omfördelas.

Kommunfullmäktige kan under verksamhetsåret komma att förändra anslagsbindningsområde för respektive nämnd.

Över- alternativt underskott

Tidigare har det varit möjligt för kostenheten att över årsskiften balansera över- eller underskott motsvarande 3 % av enhetens bruttobudget. Från och med 2024-01-01 tas den möjligheten bort.

Över- alternativt underskott inom VA-enheten och Avfallsenheten regleras vid bokslut så att ett eventuellt överskott redovisas som en skuld till abonnenterna. Ett eventuellt underskott belastar i första hand fonden med tidigare överskott, i andra hand kommunens resultat men skall återbetalas under kommande år.

Avgiftsfinansierade verksamheter

Kommunens två stora helt avgiftsfinansierade verksamheter, VA och Avfall, har ett ackumulerat överskott om totalt 9,0 mkr vid årsbokslutet 2022 12 31, inklusive VA-

fonden (ca 14 mkr) som är dedikerad till investeringsprojektet VA-försörjning Norra.

VA-verksamheten är med sin stora kapitalbindning i vatten- och avloppsverk och ledningar känslig för ränteutvecklingen. Under 2023 betalar VA-kollektivet kapitaltjänstränta om 1,3 %, vilket innebär en kostnad om ca 2,3 mkr. Även Avfall har en kapitaltjänstränta om 1,3 %.

Räntan höjs till 2,3 % för 2024 som en direkt effekt av den snabba ränteutvecklingen som ägt rum under 2022 och 2023.

Princip när en nämnd inte längre behöver en lokalyta

Lokalerna är en stor del av nämndernas kostnader. Därför är det viktigt att verksamheten löpande funderar över sin lokalanvändning och om verksamheten kan bedrivas på färre kvadratmetrar.

När en nämnd inte längre behöver en lokalyta gäller följande process:

1. Förvaltningschef meddelar Lokalgruppen att förvaltningen inte längre behöver lokalen.
2. Inom Lokalgruppen utreds om annan förvaltning har behov av denna lokal.
3. Om inget behov föreligger ska Svenljunga Verksamhetslokaler AB få ett uppdrag att försöka hyra ut lokalen till extern hyresgäst alternativt sälja lokalen på öppna marknaden.
4. Om nummer 3 inte är genomförbart kan lokalen bli föremål för rivning. Detta under förutsättning att den är i tillräckligt dåligt skick.

Lokalgruppen består av representanter för samtliga förvaltningar samt Svenljunga Verksamhetslokaler AB.

Princip - När blir nämnden av med en vakanshyra?

Verksamheternas hyreskontrakt med Svenljunga Verksamhetslokaler AB (SVLAB) skrivs, enligt styrdokumentet, på 25 år. När en verksamhet inte har behov av en lokal under hyreskontraktets giltighetstid ska verksamheten ändå fortsätta betala hyran, vilken kallas vakanshyra. Ibland kan möjligheten att bli av med en vakanshyra kräva nödvändiga beslut i nämnden, men ibland krävs också beslut i Kommunfullmäktige (KF).

Det är därför viktigt med en princip som skapar incitament och förutsägbarhet.

Följande är applicerbart på verksamhet som är av större principiell betydelse, t ex flytt eller avveckling av ett äldreboende eller skola, där beslut först tas i berörd nämnd och sedan vidare i KF.

Under tiden från att ett lokalbehov upphör till beslut om avveckling av verksamheten ska aktuell nämnd fortsätta betala lokalhyran (vakanshyra). Med **avveckling** av verksamhet menas ett definitivt beslut om nedläggning av verksamheten. I vissa fall kan beslut om **tomställan** göras, men detta är att betrakta som tillfälligt.

Att en nämnd blir av med en vakanshyra innebär i praktiken att betalningsansvaret flyttas till ansvaret för Gemensamma intäkter/kostnader ("centralt").

Princip:

- Om beslut om avveckling tas i KF 1a halvåret år 1 bör en halvårseffekt av lokalkostnaden flyttas till "centralt" år 2. Resterande halvårseffekt flyttas år 3.
- Om beslut om avveckling tas i KF 2a halvåret år 1 bör hela lokalkostnaden flyttas till centralt år 3.
- Beslut om flytt av kostnader tas i Budgetberedningen för kommande verksamhetsplan. Detta innebär att beslut i KF måste ske före Budgetberedningen sammanträder i slutet av oktober.

Ekonomiska ramar

Uppräkningsfaktorerna för lönekostnader, övriga kostnader samt lokalhyror till Svenljunga Verksamhetslokaler AB är starkt påverkade av den höga inflationen.

Utgångspunkten för driftsramarna är ursprunglig budget för 2023. Fördelningen mellan de olika kostnadsslagen har gjorts med den procentuella fördelningen mellan de olika kostnadsslagen i redovisningen 2022 som utgångspunkt.

Pris- och löneuppräkning till 2024-2026 ska göras med två olika faktorer. Som utgångspunkt används SKR:s kalkyler för PKV, (prisindex för kommunal verksamhet), se cirkulär 23:20.

Kalkylerna exklusive pensionskostnadernas effekt används. Ökningen av pensionskostnaderna driver upp PO-pålägget (personalomkostnadspålägget). När PO-pålägget ändras kommer det innebära ändrade kostnader för verksamheterna, vilket i regel justeras till nämnderna genom ramjustering.

Faktorer som använts vid uppräknings till 2024-2026:

	2024	2025	2026
Lön	3,7%	3,4%	3,3%
Övr kostn/Intäkter	2,8%	2,6%	2,7%

Hyreskostnaden till Svenljunga Verksamhetslokaler AB räknas upp med KPI med oktober månad som basmånad. Det innebär att uppräknings av de faktiska hyreskostnaderna nästkommande år inte blir känt förrän i mitten av november.

Under budgetprocessens gång följer vi KPI-utvecklingen och gör löpande bedömningar kring lämplig nivå för ramkompensation till nämnderna. Senaste kända KPI-noteringen är för september i jämförelse med samma månad året före, vilken visar en inflationstakt på 6,5%.

Vid en titt på prognoser från SKR, Riksbanken och konjunkturinstitutet för kommande notering för oktober månad görs bedömningen att KPI kommer att vara runtomkring 6,5%. Detta blir också utgångspunkten i ramtilldelningen för 2024 och en inflationstakt på mer "normala" nivåer för 2025-2026.

KPI oktober året före:	2024: 6,5%	2025: 2,0%	2026: 2,0%
------------------------	------------	------------	------------

Demografiska förändringar

Justering för behovsförändringar (utifrån demografin) till 2024 har gjorts utifrån beräknade befolkningsförändringar, med grund i förändringen från december 2021 till december 2022, och sedan med en framskrivning till 2024. Som

ersättningsbelopp för varje ålderskategori används ersättningen enligt kostnadsutjämningsystemet justerat för lokal och central OH.

För att dämpa de ekonomiska effekterna av de demografiska förändringarna justeras resultatet ned med 30 %, vilket innebär att volymökning och volymminskning påverkar nämndernas budget med 70 % av förändringen. Detta görs för att möta "tröskeeffekterna", som blir extra påtagliga vid volymminskning. En minskning med ett antal elever ger små möjligheter till att minska kostnaderna för undervisningen.

Belopp i kronor				
Ålder	Förändring	Ersättning	Utfall	70 % Effekt
1-5 år	-10	102 028	-1 020 278	-714 195
6-12 år	-8	13 599	-108 794	-76 156
6 år	-13	54 662	-710 605	-497 423
7-15 år	15	97 105	1 456 573	1 019 601
16-18 år	23	115 307	2 652 061	1 856 442
Summa BUN	15		2 268 956	1 588 269
19-64 år	-88	arbetsför ålder		
65-79 år	-18	16 816	-302 694	-211 885
80-89 år	32	96 051	3 073 646	2 151 552
90- år	11	259 072	2 849 791	1 994 854
Summa SN	25		5 620 744	3 934 521
TOTALT	-48		7 889 700	5 522 790

Pensionskostnader

Förväntade pensionskostnader har uppdaterats med senast tillgänglig information, vilket är prognosen från Skandia per sista augusti 2022.

Kostnaden för avtalspensioner (inklusive finansiell kostnad) ökade avsevärt under 2023 och beräknas nu öka ytterligare till 2024. Det beror främst på inflationsuppgången men även på premiehöjningar i det nya pensionsavtalet AKAP-KR och löneökningar under pandemin.

För Svenljunga kommuns del uppgår kostnadsökningen till ca 9 miljoner kronor jämfört med budgeten för 2023. Detta får mycket kännbara effekter på kommunens ekonomi, vilket gör den till den enskilt största orsaken till behovet av effektiviseringar i verksamheterna.

Den prognostiserade budgeten 2024 är ca 30 miljoner kronor högre jämfört med utfallet 2022!

Till kommunstyrelsens sammanträde 2023-11-13 presenterades ny information angående pensionskostnaderna och en direkteffekt på personalomkostnadspålägget (PO):

2023-11-09 beslutade Regeringen om Inkomstbasbeloppet (IBB) för 2024. Höjningen jämfört med 2023 blev lägre än i tidigare prognoser. IBB påverkar främst pensionskostnaderna, en lägre gräns för intjäning till förmånsbestämd pension innebär att fler anställda får lite högre pension. Summerat för kommunerna blir det en betydande kostnadsökning. För Svenljunga väntas det bli ca 3,5-7,0 miljoner kronor högre kapitalkostnader än tidigare känt. Kommunstyrelsen beslutade enligt ett antagande att belastningen för Svenljunga blir någonstans i mitten av det intervallet, ca 5,0 miljoner kronor.

Personalomkostnadspålägg (PO)

Svenljunga kommun följer vanligtvis SKRs beräkningar för PO, vilket hittills varit 45,75 % för år 2024. Slutligt beslut från SKR publiceras i december.

Effekten på PO av ovan nämnda tilläggsinformation 2023-11-13 är en ökning med 1,0 - 2,0 %. De taxefinansierade verksamheterna och verksamheter vi har i samverkan med andra ska betala faktisk kostnad för den berörda verksamheten. För taxefinansierad verksamhet (VA och Avfall) samt Samverkansnämnd arbetsmarknad ska PO 2024 vara enligt den revidering som SKR kommer att publicera i december 2023. Interndebitering av merkostnaden sker från finansförvaltningen.

För övrig verksamhet förblir PO oförändrat, dvs 45,75 %.

Internränta (kapitaltjänstränta)

Internräntan föreslås för år 2024 att vara 2,5 %, enligt SKRs förslag som publicerades i cirkulär 23:05 den 6 feb 2023. Det är en höjning med 1,0 procentenheter jämfört med år 2023. Den föreslagna internräntan bygger på kommunsektorns egna upplåningskostnader, med underlag från Kommuninvest.

En beräkning har gjorts av Svenljunga kommuns (inklusive Svenljunga Verksamhetslokaler AB) egna upplåningskostnader, baserat på antaganden om kommande nyupplåning, omsättning av befintliga lån och potentiella räntesatser. Beräkningen visar på en räntesats nästan i nivå med SKR's föreslagna.

Internräntan för VA och Avfall räknas också upp och sätts fortsatt något lägre än för de skattefinansierade investeringarna, 2,3 % (tidigare 1,3%).

En justering av internräntan innebär att nämndernas driftbudget för år 2024 justeras med motsvarande belopp för historiska investeringar.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning

Skatteintäkterna grundar sig på SKRs prognos från den 5 oktober.

Redan före coronapandemin och dagens krig i Europa var det en utmaning för SKR och övriga att göra skatteunderlagsprognoser. Läget just nu med den historiskt höga inflationen innebär en hög osäkerhet vilket försvårar planeringsförutsättningarna för kommunerna.

Situationen med lågkonjunktur och fortsatt hög inflation gröper ur kommunernas ekonomi och behovet av åtgärder från Regeringen var stort innan budgetpropositionen presenterades i mitten av september. Tillskottet till kommuner och regioner var stort, 16 miljarder kronor, men långt ifrån tillräckligt enligt SKR. Framförallt är det, enligt deras mening, regionerna som befaras ha störst budgetunderskott under 2024. Kommunernas del av detta uppgick till 7 miljarder i generella statsbidrag. För Svenljunga innebär det ca 7 miljoner kronor. Som motiv för att inte tilldela högre bidrag uppgav regeringen att de inte vill spå på inflationen samt att kommuner och regioner också måste ta ansvar för att anpassa verksamheten efter rådande läge. Dessutom uppgav regeringen att kommuner och regioner som ändå inte klarar budgeten får använda sig av RUR (resultatutjämningsreserv) eller åberopa "synnerliga skäl". Dessa råd är problematiska av flera skäl, men framförallt strider det mot kommunallagen och balanskravet. I förarbeten till balanskravet görs tydligt att tillfälligt försämrade skatteintäkter, höga kostnader eller hög arbetslöshet inte är att anse som synnerliga skäl för att lägga en minusbudget.

Invånarantalet ökade mycket under 2021, +113 för att sen minska under 2022, 48 personer. 1 nov 2022 uppgick invånarantalet till 10 835 personer. I skrivande stund är senast tillgängliga statistik från SCB från 31 augusti. Då uppgick invånarantalet till 10 800. Budget 2024 beräknas enligt antagande om att invånarantalet uppgår till 10 780 personer per 1 november 2023. Antalet invånare förväntas vara oförändrat efterföljande år;

2024; 10 780 personer

2025; 10 780 personer

2026; 10 780 personer

Till kommunstyrelsens sammanträde 2023-11-13 presenterades ny information angående invånarantalet. Dagarna innan publicerade SCB invånarantalet per sista september, 10 762, vilket innebar en minskning på hela 38 invånare jämfört med

månaden innan. Den noteringen innebär nu att det fattas 18 invånare för att nå upp till antagandet per 1 november 2023, enligt ovan. Kalkylmässigt innebär detta ca 1,0 miljoner kronor lägre intäkter från skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning. Detta är minskat i kommunstyrelsens beslut.

Skattesatsen och eventuella förändringar

Skattesatsen föreslås vara oförändrad på 22,05%.

Vid en eventuell förändring av skattesatsen kan man räkna med en effekt av skatteintäkten om ca 250 tkr för varje öre som skattesatsen sänks eller höjs.

Statsbidrag

Det finns ett antal större statsbidrag som inte ingår i de generella statsbidragen. De särskilda satsningarna till omsorgen, t ex omsorgssatsningen och äldreomsorgslyftet har inte beaktats i de tilldelade ramarna. Inte heller bidrag för Likvärdig skola (vilken förstärks till 2024) som avser Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde. Statsbidragen söks av nämnderna själva, som erhåller dessa i sin helhet.

Även inom de generella statsbidragen gör Regeringen vissa "märkningar" av anslag. Förändringarna i de generella statsbidragen görs bland annat med utgångspunkt från den så kallade finansieringsprincipen – om staten gör förändringar som påverkar kommunerna ekonomiskt så regleras den beräknade effekten via de generella statsbidragen. Dessa är generella och kan användas fritt, men i Svenljunga fördelas en del av dessa ut till berörda nämnder. Se bilaga 1.

Effektiviseringar

I syfte att upprätthålla god ekonomisk hushållning i budgetramarna fanns inledningsvis förslag till effektiviseringar på 2,0 % på samtliga nämnder för 2024 och 0,5 % för 2025.

I detta budgetförslag har det skett generella tillskott till barn- och utbildningsnämnden samt kommunstyrelsen, vilka kan ses som reducering av effektiviseringarna. Efter tillskotten är kvarvarande effektivisering ca 1,1 % för barn- och utbildningsnämnden och ca 1,4 % för kommunstyrelsen.

Balanskravet

Kommunallagen innehåller det så kallade balanskravet, som innebär att kommunens löpande intäkter ska vara minst lika stora som de löpande kostnaderna. I lagen anges det också att ett negativt resultat ska återställas under de tre närmast följande åren.

Verksamhetsplanen 2024-2026 genererar positiva resultat för varje enskilt år.

Nedan visas balanskravsutredningen för de senaste fem åren, i syfte att visa att Svenljunga kommun inte har något ackumulerat negativt resultat att återställa.

Kommunfullmäktige beslutade under 2022 att införa en resultatutjämningsreserv (RUR). RUR ska möjliggöra en utjämning av intäkter över en konjunkturcykel, det vill säga den period under vilken samhällsekonomin genomgår en högkonjunktur och en lågkonjunktur. För reservering till RUR och ianspråktagande av RUR krävs att vissa villkor är uppfyllda, dessa är definierade av riktlinjen som kommunfullmäktige beslutat om. I samband med beslutet om årsredovisningen beslutade kommunfullmäktige att göra en maximal reservering, som är möjlig enligt riktlinjen, med 21,0 miljoner kronor.

(mnkr)	2018	2019	2020	2021	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	20,8	13,2	40,1	32,3	50,4
Realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning	-2,9	-0,9	-0,9	0,0	-0,1
Realisationsförluster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	17,9	12,3	39,2	32,2	50,9
Reservering av medel till RUR*	0,0	0,0	0,0	0,0	-21,0
Användning av medel från RUR*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	17,9	12,3	39,2	32,2	29,9
<i>Balanskravsresultat att återställa</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

* Resultatutjämningsreserv

Övriga anvisningar till nämnder och bolag

Nämnder

Taxor skall, om inte synnerliga skäl föranleder annat, följa kostnadsutvecklingen inom respektive område. Taxorna tas upp som enskilda ärenden till kommunfullmäktige för beslut.

Budgeten ska redovisas uppdelad per verksamhet i nämnden, dock är det den totala budgetramen för respektive nämnd som utgör anslagsbindningsområdet. För plan 2024 och 2025 redovisas endast total summa för nämnden. Beslutad budget gäller beslut av budgetberedningen 25-26 oktober och därefter kommunfullmäktige 27 november. Nämnderna presenterar endast en nettobudget, alltså inte fördelat över intäkter och kostnader.

För att undvika att mindre avvikelser utmynnar i begäran om tilläggsanslag under ett enskilt år skall nämnderna budgetera med 0,5 % av tilldelad ram för oförutsedda kostnader.

Bolag

AB Svenljunga Bostäder (ABSB) och Svenljunga Verksamhetslokaler AB (SVLAB) ska upprätta resultatbudget för 2024 och plan för 2025-2026, i enlighet med de av kommunfullmäktige beslutade ägardirektiven, och redovisa av styrelsen beslutad budget till ekonomienheten senast den 13 oktober. För Svenljunga Industrifastigheter AB (SIFAB) planeras i dagsläget ingen verksamhet för 2024, vilket leder till att en resultatbudget inte behöver upprättas. Vid eventuella förändringar får detta hanteras särskilt under året.

Styrelsen för ABSB har under 2021 begärt nedsättning av avkastningskravet från 4 % av hyresintäkterna till 0 % under perioden 2021-2024. Bakgrunden är att flertalet lägenheter blivit vakanta under slutet av 2020 och början av 2021, främst då Migrationsverket lämnade in en uppsägning på samtliga lägenheter som de hyrde (totalt 34 st). I syfte att komma ikapp med ett större underhållsbehov i de vakanta lägenheterna har ett antal lägenheter sålts och reavinsterna gått till underhåll. Då underhållsbehovet fortsatt är stort har begäran om sänkt avkastningskrav inkommit. Kommunfullmäktige har i beslut 2021-10-11 § 109 beviljat nedsättning till 1 % av hyresintäkterna för perioden 2021-2024. ABSB ska redovisa planer för underhållet till kommunstyrelsen inför varje enskilt år med start för 2022 samt redovisa uppföljning av genomfört underhåll i samband med årsredovisningen för varje enskilt år med start 2021.

SVLAB ska dessutom upprätta investeringsbudget samt lokalförsörjningsplan för tre år framåt. SVLAB ska presentera förslag till resultat- och investeringsbudget samt lokalförsörjningsplan till budgetdialogen 19 september. Tillsammans med budgeten skall SVLAB redovisa specifikation av hyror för respektive fastighet, fördelad på de komponenter som ingår i hyressättningen.

Driftbudget år 2024-2026

(mnkr)	Not	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelsen		-73,8	-81,2	-81,0	-85,2	-85,8	-88,2
Barn- och utbildningsnämnden		-296,6	-314,2	-317,5	-331,3	-343,9	-353,3
Socialnämnden		-268,3	-277,6	-276,6	-293,8	-297,3	-306,3
Samhällsbyggnadsnämnden		-46,7	-52,2	-53,0	-56,3	-57,0	-58,3
Gemensamma intäkter/kostnader*	1	-13,2	-28,8	-35,6	-25,5	-23,0	-22,2
Intern debiterad ränta	2	3,2	4,4	5,3	8,0	8,0	8,0
Verksamhetens nettokostnader		-695,4	-749,6	-758,4	-784,2	-799,1	-820,3
Skatteintäkter		748,6	754,5	772,4	793,2	818,7	843,9
Finansnetto		-2,8	-3,9	-7,2	-5,8	-3,4	-2,6
Resultat före extraordinära poster		50,4	1,0	6,8	3,2	16,3	21,0
Extraordinära poster							
Årets resultat		50,4	1,0	6,8	3,2	16,3	21,0
Varav jämförelsestörande poster		-0,5		-0,4			
Resultat exklusive jämförelsestörande poster		51,0	1,0	7,2	3,2	16,3	21,0

*Specifikation av gemensamma intäkter / kostnader

(mnkr)	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Utbetalda pensioner	-14,5	-15,3	-16,0	-15,7	-15,2	-14,9
Årets nya pensioner	-19,7	-41,7	-47,9	-53,7	-38,7	-38,1
Överskott av internt debiterat PO	29,5	34,4	36,0	50,6	40,6	40,6
Delsumma gemensamt	-4,7	-22,6	-28,0	-18,8	-13,3	-12,4
Reavinst försäljning av fastighet	-0,5	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,0
Reavinst fsg av exploateringsmark	-0,6	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Lokalkostnader	-4,6	-3,5	-3,2	-2,9	-2,9	-3,0
Driftbidrag Stift Klevs Gästgiveri	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Integration	1,0	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0
Ramjusterande investeringar Gata/Park	0,0	-0,3	-0,3	-1,1	-1,1	-1,1
Ramjusterande driftsatt exploatering	0,0	-0,5	-0,5	-0,7	-0,7	-0,7
Ramjusterande investeringar KS	0,0	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Omstruktureringsmedel				0,0	-3,0	-3,0
Åtgärder Coronapandemin	-0,3					
Medfinansiering statlig infrastruktur	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Övrigt gemensamt	-2,5	-0,9	-3,7	-0,8	-0,8	-0,9
Summa gemensamt	-13,2	-28,8	-35,6	-25,5	-23,0	-22,2

Resultatmål	0,50%	4,0		
Resultatmål	2,00%		16,4	
Resultatmål	2,00%			16,9

Anslaget Omstruktureringsmedel

Anslaget infördes initialt 2022 med syftet att i god tid planera för kostnadsökningen som en ny skolstruktur i södra kommundelen medför. Att vänta till aktuellt budgetår då kommunen får högre hyreskostnader bedömdes bli mer kännbart. Anslaget planeras återinföras från 2025 i syfte att möta kommande utmaningar.

Definition och användning:

Anslaget kan användas till insatser som innebär en effektivare verksamhet när insatsen är genomförd. Det kan t ex vara "lägre kostnadsnivå med bibehållen kvalitet" eller "samma kostnadsnivå med en ökad kvalitet".

- Insatsen ska vara tidsbegränsad.
- Insatsen ska inte vara ordinarie verksamhet.
- Beslut om insats ska tas av Kommunfullmäktige.

Anslaget kan också delvis användas som en tillfällig budgetreserv, för att möta större och plötsliga förändringar i skatteprognoser samt minska behovet av att låna pengar externt då investeringarna är på höga nivåer.

Lokalkostnader

Verksamhetsplan 2024-2026						
Lokalkostnader	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Plan	Plan
Belopp i miljoner kronor	2023	2023	2023	2024	2025	2026
Kommunens egna lokaler	-0,514	-0,514	0,000	-0,9	-0,9	-0,9
Hyra vakanta lokaler	-1,227	-1,099	0,128	-0,3	-0,3	-0,3
Verksamhetsservice	-1,543	-1,543	0,000	-1,5	-1,5	-1,6
Rivning/utrangering lokaler	-0,200	-0,200	0,000	-0,2	-0,2	-0,2
Summa	-3,484	-3,357	0,128	-2,9	-2,9	-3,0

Ramförändringar 2024-2026

Tabellerna nedan visar hur kommunens driftbudget arbetas fram. Första tabellen börjar med respektive förvaltnings budgetram 2023, med tillägg för uppräkningsar av löner, hyror och övriga priser, demografiska förändringar samt en särskild justering för ramjusterande investeringar.

I efterföljande tabell finns beslutade poster för 2024 och 2025 som fattades av Kommunfullmäktige 2022 i Verksamhetsplan 2023-2025. Justeringar har skett för "Budgetprop. Generella statsbidrag" och två poster avseende skolstrukturen i södra kommundelen. Se förtydliganden längre fram i rapporten.

Sammanställning av ramförändringar 2024-2026

	Kommunstyrelsen			Barn- och utbildningsnämnden			Socialnämnden			Samhällsbyggnadsnämnden		
(tkr)	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Ram 2023	-81 183			-313 794			-276 412			-50 998		
Ram 2024		-85 248			-331 318			-293 830			-56 260	
Ram 2025			-85 802			-343 921			-297 307			-57 005
Pris-, hyra KPI och löneuppräknig	-2 811	-2 441	-2 497	-11 852	-9 800	-9 974	-10 509	-9 084	-9 176	-1 761	-1 286	-1 302
Uppräkningar på förändringar		-35	54		-159	-74		-193	162		-98	18
Demografiska förändringar				-1 588			-3 935					
Ramjustering gata/park från T3 2022										-778		
Ramjustering yta/belysning från T3 2022										0		
Ramjustering exploatering från T3 2022										-226		
Summa förändring:	-2 811	-2 476	-2 443	-13 440	-9 959	-10 048	-14 444	-9 277	-9 014	-2 765	-1 384	-1 284
Uppräknad Ram	-83 994	-87 724	-88 245	-327 234	-341 277	-353 969	-290 856	-303 107	-306 321	-53 763	-57 644	-58 289
Beslutat 2022:	Kommunstyrelsen			Barn- och utbildningsnämnden			Socialnämnden			Samhällsbyggnadsnämnden		
(tkr)	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Effektivisering 2024, 1,5%	1 242			4 692			4 122			696		
Effektivisering 2025, 0,5%		414			1 564			1 374			232	
SÄRF kostnadsökning, ändrad fördelning	-64											
Skoglig insats Buttorps naturreservat, återläggning										100		
Politikerutbildning ny mandatperiod, återläg	100											
Dialogmodellen Träffpunkt, återläggning	150											
Nytt kulturmiljöprogram, återläggning										100		
Unga ledare, återläggning	50											
Samverkan eArkiv	425	283										
Budgetprop. Generella statsbidrag							0	0				
Budgetprop. Generella statsbidrag							-338					
Digitalisering miljö-och byggenheten, återläggning										400		
Riktat anslag korta tiderna mellan skolans start och slut, skolskjuts, schema mm.				-1 000								
Skolstrukturen södra kommundelen				Se nedan	Se nedan							
Skolstrukturen: Driftkostn. under byggtiden, återlägg 3 mkr år 2025				Se nedan	Se nedan							
Resursförstärkning samhällsutveckling										-1 548		
Förstärkning miljötillsyn										-300		
Tillfällig förstärkning 2023 tillsyn livsmedel mm										200		
Investeringsbidrag till föreningar	-500											
Summa förändring:	1 403	697	0	3 692	1 564	0	3 784	1 374	0	-752	632	0
Inkl tidigare beslutat:	-82 591	-87 027	-88 245	-323 542	-339 713	-353 969	-287 072	-301 733	-306 321	-54 515	-57 012	-58 289

Tabellen nedan visar samtliga justeringar som skett under hela budgetprocessen. Under tabellen finns beskrivningar till samtliga poster. Det gäller även posterna i tabellen ovan.

Investeringen i skolstrukturen i södra kommundelen är troligen det enskilt största investeringsprojektet någonsin i kommunkoncernens historia. Investeringen sker i Svenljunga Verksamhetslokaler AB men belastar kommunens ekonomi i form av ökade hyreskostnader. Det historiska beslutet togs i Kommunfullmäktige 2021-06-14. Tilläggsbeslut har skett i fullmäktige därefter.

Drifteffekterna av investeringen består av ökad lokalhyra som faktureras från SVLAB till barn- och utbildningsförvaltningen samt ökade skolskjutskostnader och kapitalkostnader för inventarier. Till 2024 har hyreskalkylerna uppdaterats med aktuell räntesats vilket drivit upp kostnaden med 2,6 miljoner kronor. I budgeten föreslås förvaltningen få full kompensation för hyresökningen plus nämnda

kostnader ovan, vilket i dagsläget beräknas uppgå till 11,4 miljoner kronor vid fullt genomförd omstrukturering under 2025.

På närmare sikt uppstår kostnader för att kunna bedriva förskole- och skolverksamhet under byggtiden med totalt 8 miljoner kronor.

Omstruktureringen torde innebära möjligheter till synergieffekter med kostnadsminskningar för Barn- och utbildningsnämnden då fem skolenheter blir två. Detta bör bli en fråga i kommande budgetprocesser.

Nya förslag:	Kommunstyrelsen			Barn- och utbildningsnämnden			Socialnämnden			Samhällsbyggnadsnämnden		
(tkr)	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Ramjustering gata/park fr 2023, T1-T2										-16		
Ramjustering exploatering fr 2023, T1-T2										8		
Ramjustering KS fr 2023, T1-T2	-23											
Effektivisering 2024, 0,5% (totalt 2,0%)	413			1 642			1 438			273		
Återläggning, Riktat anslag korta tiderna mellan skolans start och slut, skolskjuts, schema mm.				2 000								
Höjning PO fr 41,25% till 45,75%	-1568			-5 953			-6 769			-1 004		
Trolig minskning PO, 2025-ff		1 025			3 892			4 426			657	
Höjning internräntan fr 1,50% till 2,50%	-45			-38			-103			-485		
Återläggning separat PO (2023) för AME&HR	185											
Ändrad fördelning HR, fr 47% till 48%	-107											
EU-val 2024	-200	200										
Nya arvoden gruppledare & ledamot Snau	-174						-39					
Kompensation kommunals avtalsrörelse 2023, nivåhöjning 2024	-18			-629			-1 606			-57		
Ungdomspeng, flyttas fr. KS till SN	50						-50					
Komjobb, mer medel flyttas fr. SN till KS	-300						300					
Minskad ram kapitalkostnader m a a inför modell "ramjusterande investeringar"	110											
Utökat föreningsbidrag	-200											
Offentlig toalett, torget Svenljunga										-64		
Återinförande Vägbidrag - enskilda vägar										-300		
Budgetprop. Generella statsbidrag	-110			-98			71					
Höjt friskvårdsbidrag till 2024	-140											
Skolstrukturen södra kommundelen				-1 700	-9 700							
Skolstrukturen: Driftkostn. under byggtiden				-300	1 600	700						
Drift av kommungemensam plattform för e-tjänster										-60		
Delfinansiering av finansieringslots inom kulturområdet på Sjuhärads kommunalförbund										-40		
Ramökning snö- och halkbekämpning										0	-450	
Rivning av två stycken nedlagda elljusspår											-200	
Generellt tillskott	-530			-2 700			0					
Summa förändring	-2 657	1 225	0	-7 776	-4 208	700	-6 758	4 426	0	-1 745	7	0
Enligt KF-beslut 2023-11-xx	-85 248	-85 802	-88 245	-331 318	-343 921	-353 269	-293 830	-297 307	-306 321	-56 260	-57 005	-58 289

Förtydligande av varje ramförändring i tabellen ovan

Pris-, hyres- och löneuppräknig

Pris- och löneuppräknig till 2024-2026 har gjorts enligt SKR:s cirkulär 23:20. För hyror sker uppräknig med antagande avseende KPI oktober månad (12-månadersförändring).

Demografiska förändringar

Justering för volymförändringar har gjorts utifrån befolkningsförändringarna under 2022 med en framskrivning till 2024.

Ramjustering gata/park, yta/belysning, exploatering från T3 2022

Tilläggsanslag avser kapitalkostnader från ramjusterande investeringar som genomförts tertial 3 två år tidigare. Dessa hinner ej komma med i budgetprocessen då beräkning sker vid årsskiftet.

Effektivisering

Generellt effektiviseringskrav med syftet att nå ekonomisk balans och finansiella mål för budgetperioden. För 2024 har samtliga nämnder förutom Samhällsbyggnadsnämnden erhållit lättnader av effektiviseringarna i form av generellt tillskott. Se längre ner i tabellen.

SÄRF kostnadsökning, ändrad fördelning

En femårig trappa för införande av reviderad fördelningsmodell för SÄRF's kostnader, 2024 är sista året.

Skoglig insats Buttorps naturreservat, senareläggning

Genomförs 2023. Återläggs 2024.

Politikerutbildning ny mandatperiod

Utbildning för politiker i inledningen av en ny mandatperiod, 2023. Återläggs 2024.

Dialogmodellen Träffpunkt, återläggning

KS 210301 §21: Satsningen förlängs med ett år pga pandemin och inställda dialogmöten. Återläggning 2024.

Nytt kulturmiljöprogram, återläggning

Kommunens medfinansiering 50 % av projektkostnaden under 2022-2023, men max 200 tkr totalt. 100 tkr beviljades 2022 och återläggs 2024.

Unga ledare, återläggning

KS 210531 §113: Kommunens medfinansiering 50% av projektkostnaden under 21-23 men max 200 tkr totalt. För 2021 avsattes 50 tkr från KS oförutsett. I VP 22-24 avsattes 100 tkr för 2022, och 50 tkr för 2023. Återläggs därmed med hälften 2023 och resterande 2024.

Samverkan eArkiv

KF 211011 §116. Införande av eArkiv, vilket sker i samverkan med sjuhäradskommunerna. Projekt under 3 år. Återstående ram 283 tkr återläggs 2025.

Budgetprop. Generella statsbidrag

I Regeringens förslag inför 2022 finns det med en ökning av gen. Statsbidrag från 2024 med 2,73 miljarder (259kr/inv) till kommunerna. Detta är benämnt "Tillkännagivande riksdagen, äldreomsorg". Den nya regeringen har i sin budgetproposition för 2023 (som presenterades 2022-11-08) tagit bort detta från 2025.

Tillägget i nämndens budgetram har tagits bort då nämnden inte har motsvarande kostnader och att bidraget är väldigt tillfälligt vilket inte ger förutsättningar för kontinuitet.

Budgetprop. Generella statsbidrag

I bilaga 1 Statsbidrag redovisas förändringar i generella statsbidrag, till 2024 som regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2022. Redan förra året gavs denna ramökning för 2024 och avser införande av fast omsorgskontakt inom äldreomsorgen.

Digitalisering miljö- och byggenheten

300 tkr tillsköts 2022 och nu tillskjuts resterande 100 tkr. Digitalisering av framförallt Miljö- och byggenhetens processer. Majoriteten av anslaget ska användas till personalförstärkning och resterande för köp av konsulttjänster.

Riktat anslag korta tiderna mellan skolans start och slut, skolskjuts, schema mm

Avsågs till ändamålet att korta ner tiden mellan skolans start och slut för de elever som idag har längst sådan tid. Medel beviljades från 2022-07-01. Under 2022 beslutade KF att skjuta på insatsen ett år, till höstterminen 2023.

Längre ner i tabellen syns en återläggning av hela anslaget. Budgetberedningen bedömer att förutsättningarna för genomförandet är sämre under pågående omstrukturering av skolverksamheten i södra kommundelen. Bättre förutsättningar torde finnas när projektet är genomfört. Anslaget tas bort i sin helhet.

Skolstrukturen södra kommundelen

Kalkylerna för kommande hyror har uppdaterats med nytt värde för räntan. Se nedan.

Skolstrukturen: Driftkostnader under byggtiden, återlägg 3 mkr år 2025

Kalkylerna för driftkostnader under byggtiden har uppdaterats med aktuell prognos samt justerad tidplan för hur länge alternativa lokaler behövs. Se nedan.

Resursförstärkning samhällsutveckling

Förstärkning av samhällsbyggnadsnämndens verksamheter som är kopplad till samhällsutveckling genom planläggning och exploatering. Exploateringen i kommunen har under senare år succesivt ökat. Nya verksamheter har visat intresse för att etablera sig i kommunen samtidigt som många befintliga industrier har visat ett behov av att utöka sin verksamhet. Även intresset för att bygga nya bostäder har ökat, både när det gäller villor och flerfamiljshus.

Ökning av budgetramen beräknas från 1 april 2023 för de flesta tjänsterna (dvs 9 månaders effekt). Resterande medel tillskjuts 2024.

Förstärkning miljötillsyn

Förstärkning miljötillsyn 1,0 tjänst, varav 50% är inkomstfinansierad, från 2024.

Tillfällig förstärkning tillsyn livsmedel, alkohol och tobak

Tillfällig förstärkning i syfte att implementera lagförändringar, främst inom livsmedelskontrollen. Samtliga livsmedelsobjekt kommer att behöva ses över och riskklassas vilket innebär en ökad resursåtgång under 2023.

Investeringsbidrag till föreningar

Nytt investeringsbidrag införs från 2024. Tidigare har föreningar kunnat söka investeringsbidrag vilka har behandlats i egna ärenden när de uppstått. I samband med införandet av bidraget tas också enhetliga riktlinjer fram för villkoren för att erhålla bidrag, hur bidrag ska sökas, nivån på bidraget mm.

Längre ner i tabellen syns ett tilläggsanslag med 200 tkr, totalt uppgår anslaget till 700 tkr.

Ramjustering gata/park, exploatering och KS fr 2023, T1-T2

Ramjustering av stjärnmarkerade investeringar, som är genomförda tom 230831. Resterande månader justeras nästkommande år.

Effektivisering 2024, ytterligare 0,5% (tot. 2,0%)

Ytterligare generellt effektiviseringskrav för att nå ekonomisk balans och finansiella mål. För 2024 har samtliga nämnder förutom Samhällsbyggnadsnämnden erhållit lättnader av effektiviseringarna i form av generellt tillskott.

Höjning PO från 41,25 % till 45,75%

PO (personalomkostnadspålägg) ökar för 2024 på grund av kraftigt ökade pensionskostnader. Nämndernas interna kostnader ökar, därmed höjs ramarna motsvarande. Principen gäller även omvänt när PO sänks.

Trolig minskning PO, 2025-ff

Prognoserna för 2025 visar i dagsläget en minskning av pensionskostnaderna med ca 10 miljoner kronor. Revidering av prognosen kommer att ske under kommande budgetprocess.

Höjning internräntan från 1,5% till 2,5%.

Nämndernas interna kostnader för investeringar ökar, vilket kompenseras med ökade budgetramar. Principen gäller även omvänt när räntan sänks.

Återläggning separat PO (2023) för AME & HR

Återläggning av särskilt tillägg enbart under 2023.

Ändrad fördelning HR-samverkan, från 47% till 48%

Fördelningsmodellen för kostnaderna avseende HR-samverkan med Tranemo bygger på andelen lönespecifikationer två år före aktuellt budgetår. Andelen för Svenljunga ökar med en procentenhet till 2024.

EU-val 2024

Under 2024 ska EU-val genomföras. Anslaget återläggs 2025.

Nya arvoden gruppleddare & ledamot Snau

Kommunfullmäktige beslutade i maj 2022 om införande av nya arvoden för fullmäktigepartiernas gruppleddare samt socialnämndens arbetsutskotts tredje ledamot. Arvodena infördes från 2023-01-01 men kompensation till KS ges 2024.

Kompensation kommunals avtalsrörelse 2023, nivåhöjning 2024

Kommunals löneavtal 2023 innebar högre uppräkningshöjning än den nämnderna hade fått i budgetförutsättningarna. Kommunfullmäktige beslutade under 2023 att kompensera för innevarande år. Uppräkningshöjningen blir nivåhöjande, därmed sker full kompensation i budgetramen från 2024.

Ungdomspeng, flyttas från KS till SN

Infördes 2023 inom kommunstyrelsens ansvarsområde. Flyttas från 2024 till socialnämnden för synergieffekter med övrig pågående verksamhet som är riktad mot barn och unga. Överenskommet mellan förvaltningarna.

Ungdomspeng syftar till att möjliggöra en utveckling av ungas inflytande i kommunen och en meningsfull fritid. Stödet stärker möjligheten till ungas personliga och sociala utveckling.

Komjobb, mer medel flyttas från SN till KS

Överenskommet mellan förvaltningarna. 2023 flyttades 1560tkr. Efter första året (uppstartsåret) syns att pengarna inte räcker till.

Minskad ram kapitalkostnader m a a införd modell "ramjusterande investeringar"

Kommunstyrelsen har tidigare fått budgettillskott för vissa ökade kapitalkostnader (främst IT-infrastruktur). 2022 infördes modellen "ramjusterande investeringar" även för KS vilket innebär att dessa investeringsprojekt blir kompenserade för ökade kapitalkostnader. Vid införande av modellen kan därmed budgetramen minskas.

Offentlig toalett, torget Svenljunga

Ärendet behandlades först i kommunfullmäktige i september, se protokoll 2023-09-11, § 117. Åtgärden beslutades och anslag tillförs från 2024-01-01.

Återinförande Vägbidrag - enskilda vägar

Anslaget för vägbidrag till enskilda vägar var en del av samhällsbyggnadsnämndens effektiviseringar inför 2023 och togs bort i sin helhet.

Ärendet behandlades igen i kommunstyrelsen i oktober, se protokoll 2023-10-23 § 143. KS beslutade att tillskjuta medel för att genomföra utbetalning bidraget 2023.

Budgetberedningen föreslår härmed att vägbidraget återinförs från 2024.

Budgetproposition Generella statsbidrag

I bilaga 1 Statsbidrag redovisas förändringar i generella statsbidrag, till 2024, som regeringen föreslog i budgetpropositionen.

Höjt friskvårdsbidrag till 2024

Friskvårdsbidragen höjs från 750 kr till 1000 kr per år. Egeninsatsen förändras från 50% till en tredjedel. För att erhålla maxbidraget på 1000 kr ska den totala kostnaden uppgå till 1500 kr.

Skolstrukturen södra kommundelen

Kalkylerna för kommande hyror har uppdaterats med nytt värde för räntan. Effekten visar i dagsläget en total ökad hyreskostnad på 11,4 miljoner kronor, vilket är 2,6 miljoner högre än tidigare siffror.

Skolstrukturen: Driftkostnader under byggtiden

Kalkylerna för driftkostnader under byggtiden har uppdaterats med aktuell prognos samt justerad tidplan för hur länge alternativa lokaler behövs. Totalt över åren är kostnaderna oförändrade, 8 miljoner kronor. År 2025 återstår 700 tkr av anslaget, vilket återläggs 2026. Viss osäkerhet finns. Framförallt tidsperioden för modulbehovet och av-etableringskostnader.

Drift av kommungemensam plattform för e-tjänster

Samhällsbyggnadsförvaltningen införskaffade ett nytt system för e-tjänster då tidigare system inte uppfyller förvaltningens behov. Det nya systemet är dock tänkt att vara kommunövergripande och kan nyttjas av alla verksamheter. Äskandet beviljas.

Delfinansiering av finansieringslots inom kulturområdet på Sjuhärads kommunalförbund

Kommunfullmäktige beslutade 2022-09-05, § 123, att medfinansiera en delregional tjänst som finansieringslots med 40 000 kronor i syfte att stärka kulturutövare och kreativa näringar i att i högre grad ansöka om externa medel enskilt eller tillsammans med andra aktörer. Samhällsbyggnadsnämnden önskar ramjustering för denna kostnad då tjänsten på kommunalförbundet arbetar med invånare och näringar i kommunen som helhet. Äskandet beviljas.

Ramökning snö- och halkbekämpning

Samhällsbyggnadsnämnden äskar 500 tkr från 2024. Äskandet beviljas med 450 tkr, men från 2025.

Rivning av två stycken nedlagda elljusspår

Samhällsbyggnadsnämnden har beslutat, 2023-06-13, § 75, att inte begära investeringsmedel för att bygga upp elljusspår när de inte kan upprätthållas med normalt underhåll. Innan de läggs ner ska kommunen efterhöra om det finns ett lokalt engagemang att driva dem vidare. Att riva ett elljusspår beräknas kosta cirka 200 tkr. Äskandet beviljas genom tillfällig ramökning 2025 med 200 tkr, som behålls 2026. Återläggning av anslaget 2027.

Generellt tillskott

Barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen äskade medel (utöver tilldelad budgetram). Båda nämnderna erhåller generell ramökning i syfte att underlätta de ekonomiska utmaningarna 2024.

Balansbudget

(Mkr)	Not	Utfall 2022	Utfall 2023-08-31	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar		3,7	3,6	3,2	2,8	2,4
Materiella anläggningstillgångar						
Fastigheter, anlägg. och inventarier	7	1 472,6	1 353,4	1 371,5	1 394,5	1 422,6
Finansiella anläggningstillgångar	8	29,5	29,6	29,6	29,6	29,6
Bidrag till infrastruktur		9,7	9,3	9,3	9,3	9,3
Summa anläggningstillgångar		1 515,5	1 395,9	1 413,6	1 436,2	1 463,9
Omsättningstillgångar						
Förråd	9	47,4	45,5	46,7	48,0	49,3
Kortfristiga fordringar		106,3	105,1	105,1	105,1	105,1
Likvida medel		40,5	61,7	61,7	61,7	61,7
Summa omsättningstillgångar		194,3	212,3	213,5	214,9	216,1
Summa tillgångar		1 709,8	1 608,2	1 627,1	1 651,0	1 680,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Eget kapital	10	416,9	436,8	455,1	458,3	474,6
-varav Resultatutjämningsreserv		21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Årets resultat		29,4	18,3	3,2	16,3	21,0
Summa eget kapital		446,3	455,1	458,3	474,6	495,6
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner	11	50,6	63,2	79,1	81,4	80,8
Andra avsättningar		4,9	4,9	4,9	4,9	4,9
Avsättningar för deponier		22,0	21,8	21,6	21,4	21,2
Summa avsättningar		77,5	89,9	105,6	107,7	106,9
Skulder						
Långfristiga skulder	12	1 049,8	934,5	935,0	935,5	936,0
Kortfristiga skulder	13	136,3	128,7	128,2	133,2	141,5
Summa skulder		1 186,0	1 063,2	1 063,2	1 068,7	1 077,5
Summa eget kapital och skulder		1 709,8	1 608,2	1 627,1	1 651,0	1 680,1

Resultatbudget

(Mkr)	Not	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens nettokostnader, exkl avskrivningar	3	-615,7	-683,7	-708,9	-721,7	-742,2
Avskrivningar		-78,8	-74,7	-75,3	-77,4	-78,1
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-694,5	-758,4	-784,2	-799,1	-820,3
Skatteintäkter	4	750,6	772,4	793,2	818,7	843,9
Finansnetto	5	-5,7	-7,2	-5,8	-3,4	-2,6
ÅRETS RESULTAT	6	50,4	6,8	3,2	16,3	21,0

Noter till driftbudget, balansbudget och resultatbudget

DRIFTBUDGET

Not 1 Gemensamma intäkter och kostnader

Består huvudsakligen av kommunens pensionskostnader. Fr.o.m. 2013 bokförs pensionsskulden intjänad t.o.m. 971231 som en ansvarsförbindelse. Årets nya pensioner avser i huvudsak avtalspensioner i form av individuell del och förmånsbestämd ålderspension, (FÅP). Dessutom tillkommer eventuellt kostnader för efterlevande- och visstidspension.

Under rubriken Gemensamma intäkter och kostnader redovisas även gemensamma lokalkostnader, reavinster, Integration samt en budget för årets driftsatta investeringar inom exploatering, gata/park och kommunövergripande investeringar på KS.

På raden "Överskott av internt debiterat PO" redovisas den del av personalomkostnadspålägget, (PO), som är kvar efter att arbetsgivaravgifter och kollektivavtalsenliga försäkringar är betalda. PO är beräknat till en viss procentsats för att motsvara kostnaden för årets nya pensioner, i enlighet med SKR's rekommendationer.

Not 2 Internt debiterad ränta

I driftbudgeten belastas respektive verksamhet med internränta som återförs i sin helhet. Avskrivningar bokförs direkt i verksamheten och ingår inte i återföringen. För nya investeringar debiteras kapitalkostnad efter att investeringen har blivit färdigställd (även för små objekt och levererade inventarier) och anläggningen/inventariet tagits i bruk.

RESULTAT- OCH BALANSBUDGET

Not 3 Verksamhetens intäkter och kostnader

Resultatbudgeten visar nettot av alla externa intäkter och kostnader oavsett vilken verksamhet de hör till. I driftbudgeten redovisas nettot av alla intäkter och kostnader, inkl. interna poster, uppdelat per nämnd.

Not 4 Skatteintäkter

Skatteintäkter består av skatteintäkter, kommunala utjämningsystemen, kommunal fastighetsavgift samt generella statsbidrag.

Not 5 Finansiella intäkter och kostnader, (finansnetto)

Finansnettot utgör skillnaden mellan kommunens eventuella ränteintäkter, borgensavgifter, banktillgodohavanden, övriga placeringar och kostnader för uppräknings- och deponiavsättning, bankkredit samt skuldräntor.

Not 6 Årets resultat

Skillnaden mellan totala intäkter och kostnader, påverkar eget kapital.

Not 7 Fastigheter, anläggningar och inventarier

Med anläggningstillgångar avses tillgångar för stadigvarande bruk eller innehav.

Not 8 Finansiella anläggningstillgångar

Avser finansiella tillgångar såsom värdepapper och långfristiga fordringar.

Not 9 Omsättningstillgångar

Med omsättningstillgångar avses tillgångar som inte är avsedda att stadigvarande innehas eller brukas, såsom likvida medel, förråd, tomter för försäljning och kortfristiga placeringar, samt fordringar som förfaller inom ett år.

Not 10 Eget kapital

Det egna kapitalet påverkas av det enskilda årets resultat. I slutet av 2022 beslutade Kommunfullmäktige att införa en resultatutjämningsreserv (RUR). RUR ska möjliggöra en utjämning av intäkter över en konjunkturcykel, det vill säga den period under vilken samhällsekonomin genomgår en högkonjunktur och en lågkonjunktur. För reservering till RUR och ianspråktagande av RUR krävs att vissa villkor är uppfyllda, dessa är definierade av riktlinjen som kommunfullmäktige beslutat om. I årsredovisningen för 2022 beslutade fullmäktige om en maximal reservering, som är möjlig enligt riktlinjen, med 21,0 miljoner kronor.

Not 11 Avsättningar

Med avsättningar menas skulder som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovisst till belopp eller till den tidpunkt då de skall infrias. Redovisade avsättningar avser pensioner, avslutning av deponier och avsatt bidrag till infrastruktur.

Not 12 Långfristiga skulder

Kommunens långfristiga skulder består av periodiserade anslutningsavgifter för VA, långfristig del av finansiell leasing samt kommunens låneskuld.

Not 13 Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder är sådana skulder som förfaller inom ett år, såsom källskatt, arbetsgivaravgifter, semesterlöne- och övertidsskuld, pensionskostnad individuell del, leverantörsskulder, etc.

Kommunstyrelsen och samverkansnämnderna

Verksamhetsidé

Vi, kommunens ledande förtroendevalda, tar täten och leder kommunen framåt genom att samordna och prioritera våra gemensamma resurser. Vi gör det för att över tiden utveckla kommunen på ett sätt som svarar mot invånarnas behov utan att äventyra befintliga resurser.

Vi arbetar för dagens och morgondagens invånare och näringsliv i kommunen.

Vi verkar genom att ha ordning och reda på beslut och uppföljning, ta tillvara den kompetens och erfarenhet som finns i organisationen samt ha en kontinuerlig dialog med medborgarna.

Vi tror på alla människors lika värde där ärlighet, öppenhet, empati och respekt för varandra skapar förutsättningar för ett gott demokratiskt arbete.

Vi vill uppfattas som handlingskraftiga, tydliga och ansvarstagande med blicken fäst mot kommunens långsiktiga vision

Uppdrag

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunövergripande ledning, styrning, samordning, planering, utveckling och uppföljning av de kommunala verksamheterna/bolag. Till sin hjälp har styrelsen kommunstyrelseförvaltningen bestående av stöd inom ekonomi, IT/kansli, personal, arbetsmarknad/integration. Under styrelsen sorterar även räddningstjänst och kollektivtrafik.

Ekonomienheten administrerar budget- och redovisningsprocessen i respektive nämnd och kommungemensamt samt svarar för att kommunens flöde av in- och utbetalningar genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. Ekonomienheten ansvarar för rapporteringen av ekonomisk information i form av månads- och delårsrapporter samt årsredovisning.

Ekonomienheten ansvarar även för den kommunövergripande inköpsorganisationen. Här sker också en samverkan med flera kommuner i Sjuhärad och en del upphandlingstjänster köps vid behov av Borås stad, dock driver vi de flesta frågorna med egen personal.

Kansli/IT enhetens uppdrag är att stödja verksamheten att nå framgång med digitaliseringens möjligheter så att det skapas en smartare, effektivare och säker

välfärd i medborgarens tjänst. Enheten har som mål att hjälpa verksamheterna att ge kommunens medborgare god service.

Enhetens arbete med det strategiska benet är framåtsyftande med funktioner inom kommunutveckling, näringsliv, folkhälsa, strategisk kommunikation, mål- och resultatstyrning, krishantering och civilt försvar. Det administrativa benet verkar för god registervård och ger stöd inom det politiskt administrativa arbetet.

Kontaktcenter är en kanaliserande yta gentemot våra kommuninnevånare och tar emot inkommande frågor i flera kanaler såsom telefon, sociala medier och e-post. Givetvis är det också vårt Kontaktcenter du först möter vid personliga besök. Områden som färdtjänst och gemensam fordonsshantering ingår också. Ledord inom alla dessa verksamheter är lösningsfokus med både medarbetare och kommuninvånare i främsta rummet.

Fullmäktiges mål påverkar nämndens/bolagens mål

Fullmäktige har beslutat om fyra fullmäktigemål. Nämnder och bolag ansvarar för att bryta ner fullmäktigemålen, göra prioriteringar och kostnadseffektiva lösningar.

Nämnder och bolag följer upp sina insatser/aktiviteter och bedömer måluppfyllelsen på nämnd-/bolagsnivå. Fullmäktigemålen måluppfyllelse bedöms med hjälp av resultatunderlag från nämnd-/bolagsmål och enheternas rapportering som i sin tur bygger på indikatorer och uppföljningar längre ner i organisationen.

Fullmäktigemål 1: Vi ger barn och unga upp till 30 år förutsättningar för fortsatta studier, sysselsättning och arbete

Nämndmål 1:1 Skapa förutsättningar för en meningsfull fritid.

Beskrivning: Förutsättningar: Arbetet följs upp i åldersgrupperna 0-13 år, 13-20 år och 20-30 år.

Nämndmål 1:2 Öka mångfalden av aktiviteter och mötesplatser för barn och unga vuxna i Svenljunga kommun. Inkludera fler ungdomar i meningsfulla sammanhang.

Beskrivning: Förutsättningar: Arbetet följs upp i åldersgrupperna 0-13 år, 13-20 år och 20-30 år.

Fullmäktigemål 2: God ekonomisk hushållning

Nämndmål 2:1 Skapa mesta möjliga kvalitet inom tilldelad budget och uppsatta mål.

Beskrivning: Förutsättningar: Stöd i analyser av olika insatser, till exempel genom nyttokalkyler.

Nämndmål 2:2 Bidra till samtliga förvaltningars utveckling med hjälp av effektiva lösningar.

Beskrivning: Förutsättningar: Stöd i analyser av olika insatser, till exempel genom nyttokalkyler.

Fullmäktigemål 3: Vi skapar en attraktiv kommun för alla

Nämndmål 3:1 Öka delaktighet och inflytande i kommunen.

Beskrivning: Förutsättningar: Den digitala kapaciteten som grund i verksamhetsutvecklingen. Identifiera områden där digital teknik kan användas för att effektivisera processer.

Nämndmål 3:2 Förbättra kommunstyrelseförvaltningens interna processer där digitalisering alltid ska vara första avvägandet.

Beskrivning: Förutsättningar: Den digitala kapaciteten som grund i verksamhetsutvecklingen. Identifiera områden där digital teknik kan användas för att effektivisera processer

Fullmäktigemål 4: Vi bidrar till minskad miljö och klimatbelastning

Nämndmål 4:1 Vi stöttar initiativ och utvecklingsprojekt med hållbarhetsinriktning.

Nämndmål 4:2 Vi ökar kompetensen hos politiker och tjänstepersoner om åtgärder som förbättrar hållbarhetsarbetet.

Personal

Under 2024 kommer vi arbeta vidare med målet att vara en attraktiv arbetsgivare. Primärt kommer fokus ligga på varje enhets grunduppdrag med målarbetet som grund. Om vi är helt adekvata för dem vi är till för är vi övertygade om att Svenljunga kommun kommer bli en mer attraktiv arbetsgivare.

Kommunstyrelseförvaltningen har ett mångfacetterat uppdrag där vissa enheters grunduppdrag handlar om att stötta andra verksamheter att uppnå full potential. Andra enheter och funktioner har uppdrag att verka direkt mot invånarna. Oavsett uppdrag är drivet att hela tiden förbättra varje enskilt uppdrag grunden för att skapa attraktivitet parallellt med att kommunicera det internt och externt.

Vi arbetar också med att utveckla förmåner och friskvårdssatsningar i samarbete med medarbetare och fackliga representanter. Möjligheten att arbeta på distans och med digitala möten kommer att fortsätta i kombination med fysiska möten.

Driftsbudget

Belopp i mnkr	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
Verksamhet	2022	2023	2024	2025	2026
Politisk verksamhet	6,9	6,8	7,4		
Kansli	23,6	25,1	25,3		
IT	11,2	10,7	11,2		
Personal	6,0	7,2	7,5		
Arbetsmarknad	7,3	10,0	11,2		
Ekonomi	7,4	7,7	8,6		
Räddningstjänsten	11,2	12,3	12,6		
Oförutsett KS	0,4	1,0	1,0		
Oförutsett KSF	0,0	0,4	0,4		
Summa nämnd	73,8	81,2	85,2	85,8	88,2

Enligt uppräknad budget och beslut tagna i verksamhetsplan 23-25 gällande tillägg och effektiviseringar, har kommunstyrelseförvaltningen erhållit ett antal förändringar i budgeten 2024.

Totalt har nämnden ett effektiviseringskrav på totalt 2%, vilket motsvarar 1,7 miljoner kronor.

För att klara dessa effektiviseringsbeting har kansliet vidtagit ett antal punkter som följer nedan.

Kontaktcenter: Att inte återbesätta 0,4 årsarbetskrafter bedöms inte påverka våra kommuninnevånare på ett menligt sätt. Det går att anmäla besöksankomst digitalt i entrén även under lunchtid. Utöver det har Svenljunga.se successivt utvecklats i syfte att bättre svara mot kommuninnevånarnas behov. För att möt förändringen anpassas fysiska öppettider något men ligger helt i linje med exempelvis Tranemo. Något ökade risker finns i samband med sjukfrånvaro och ledigheter..

Näringsliv: Neddragningen berör främst mässverksamhet och näringslivsgala i förenklad form 0,3 miljoner kronor.

Turism/Besöksnäring: Tydlig förändring mot digitala lösningar samt minskat antal trycksaker. 0,2 miljoner kronor

Folkhälsomedel: Minskning av budget med 0,1 miljoner kronor.

Eliminering av innovationspeng om 0,25 miljoner kronor.

Systemet Selfpoint tas ur bruk 0,1 miljoner kronor.

Sammantaget bedöms förslagen till budgetanpassning vara väl avvägd mot negativa konsekvenser. Den förvaltningsspecifika ekonomiska rörelsefriheten minskar något vilket kan föranleda något fler äskanden riktade till KS-oförutsett.

AME:s samverkan med Tranemo har gjort effektivisering på 2% -0,38 miljoner kronor, vilket utgör 0,18 miljoner kr för Svenljungas 48 %

Personal har effektiviserat 0,2 miljoner kr på den fackliga verksamheten efter analys har gjorts av personalenheten samt att denna verksamhet haft överskott i fler år.

Ökad ram: Investeringsbidrag till föreningar med 0,5 miljoner kr, förändrad procentfördelning HR 0,1 miljoner kronor, EU val 0,2 miljoner kronor, bidrag till kommunens utökade ansvar att arbeta brottsförebyggande 0,1 miljoner kronor. Ökat friskvårdsvårdsbidrag 0,14 miljoner kronor. utökat föreningsbidrag 0,2 miljoner kronor. Ramjustering görs från SOF angående medel för Komjobb med 0,3 miljoner kronor.

Minskning av ramen görs avslutade insatser såsom politikerutbildning, dialogmodellen träffpunkt, unga ledare och samverkan E- arkiv. Stjärnmarkerade investeringar och färdigavskrivna investeringar gjort att återlämnande kommer att göras med 0,12 miljoner kronor p.g.a. minskade kapitalkostnader hos IT.

Äskande om 0,73 miljoner kronor har gjordes för 0,35 miljoner kr för ökade licenskostnader hos IT samt kansli. 0,38 miljoner kronor för ökade kostnader lönekostnader. Av detta erhöles 0,53 miljoner kronor.

Kvarvarande 0,3 miljoner kronor för att få budget i balans kommer KSF att få parera under 2024.

Investeringsplan

Investeringsplanen 2024-2026 finns i slutet av detta dokument.

Alla investeringar är stjärnmarkerade, vilket innebär att förvaltningen kompenseras för ökade kapitalkostnader.

Samverkansnämnder

Samverkansnämnd Arbetsmarknad

Inledning

Arbetsmarknadsenheten tillhör sedan 2015 en samverkansnämnd som är gemensam med Tranemo, där Svenljunga är värdkommun. Enheten ansvarar för riktade insatser mot kommunens invånare med behov och syftar till att stärka individens ställning i samhället genom att förmedla de redskap som krävs för att nå egen försörjning. Från och med 2019 ingår även integrationsarbete i enhetens arbete.

Beslut har dock fattats om att upplösa samverkansnämnden under 2024.

Verksamhet

Fullmäktigemål 1: Vi ger barn och unga upp till 30 år förutsättningar för fortsatta studier, sysselsättning och arbete

Nämndmål 1:1 Skapa förutsättningar för en meningsfull fritid.

Nämndmål 1:2 Öka mångfalden av aktiviteter och mötesplatser för barn och unga vuxna i Svenljunga kommun. Inkludera fler ungdomar i meningsfulla sammanhang.

Fullmäktigemål 2: God ekonomisk hushållning

Nämndmål 2:1 Skapa mesta möjliga kvalitet inom tilldelad budget och uppsatta mål.

Nämndmål 2:2 Bidra till samtliga förvaltningars utveckling med hjälp av effektiva lösningar.

Fullmäktigemål 3: Vi skapar en attraktiv kommun för alla

Nämndmål 3:1 Öka delaktighet och inflytande i kommunen.

Nämndmål 3:2 Förbättra kommunstyrelseförvaltningens interna processer där digitalisering alltid ska vara första avvägandet.

Fullmäktigemål 4: Vi bidrar till minskad miljö och klimatbelastning

Nämndmål 4:1 Vi stöttar initiativ och utvecklingsprojekt med hållbarhetsinriktning.

Nämndmål 4:2 Vi ökar kompetensen hos politiker och tjänstepersoner om åtgärder som förbättrar hållbarhetsarbetet.

Ekonomi

Budget finns i samlad tabell för hela kommunstyrelsen ovan. Samverkan fördelas så att Svenljunga har 48% och Tranemo 52%. Detta beräknas utifrån antalet invånare i kommunerna 1/11 2022 för budgeten 2024. Feriearbetarna har egna men lika stora budgetar i kommunerna.

Samverkansnämnd Personal

Inledning

HR-funktionen är en stödfunktion till verksamheterna inom personalområdet.

Tranemo kommun är värdkommun och har en gemensam nämnd tillsammans med Svenljunga.

Förslag om att upplösa denna nämnd för att övergå i en avtalssamverkan kommer att behandlas av respektive kommuners kommunfullmäktige.

Verksamhet

Fullmäktigemål 1: Vi ger barn och unga upp till 30 år förutsättningar för fortsatta studier, sysselsättning och arbete

Nämndmål 1:1 Skapa förutsättningar för en meningsfull fritid.

Nämndmål 1:2 Öka mångfalden av aktiviteter och mötesplatser för barn och unga vuxna i Svenljunga kommun. Inkludera fler ungdomar i meningsfulla sammanhang.

Fullmäktigemål 2: God ekonomisk hushållning

Nämndmål 2:1 Skapa mesta möjliga kvalitet inom tilldelad budget och uppsatta mål.

Nämndmål 2:2 Bidra till samtliga förvaltningars utveckling med hjälp av effektiva lösningar.

Fullmäktigemål 3: Vi skapar en attraktiv kommun för alla

Nämndmål 3:1 Öka delaktighet och inflytande i kommunen.

Nämndmål 3:2 Förbättra kommunstyrelseförvaltningens interna processer där digitalisering alltid ska vara första avvägandet.

Fullmäktigemål 4: Vi bidrar till minskad miljö och klimatbelastning

Nämndmål 4:1 Vi stöttar initiativ och utvecklingsprojekt med hållbarhetsinriktning.

Nämndmål 4:2 Vi ökar kompetensen hos politiker och tjänstepersoner om åtgärder som förbättrar hållbarhetsarbetet.

Ekonomi

Budget finns i samlad tabell för hela kommunstyrelsen ovan. Fördelning av samverkans budget beräknas utifrån antalet lönespecifikationer hela året innan budgeten fastslås. Dvs 2022 ligger till grund för 2024. Fördelningen 2024 är förändrad från 2023. Den nya fördelningen är 48% för Svenljunga och 52 % Tranemo.

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhetsidé

Svenljunga kommuns förskolor, fritidshem och skolors verksamhetsidé är att ge våra barn och unga framtidstro som byggs på tillit och kunskaper.

FRAMTIDSTRO

- att barn och elever är trygga och med nyfikenhet och öppet sinne vågar möta det som är nytt.

TILLIT

- att barn och elever känner tillit till sin egen förmåga, sitt värde och sina kunskaper.

- att vi har goda relationer och ett gott bemötande.

KUNSKAPER

- att alla barn och elever når sin fulla potential.

Våra verksamheter baseras på beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund.

Vi utvecklar en skola i toppklass.

Uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för all skolverksamhet samt barnomsorg, och kulturskola för invånarna i Svenljunga kommun.

Barn- och utbildningsnämndens uppdrag är att leva upp till de mål och riktlinjer som uttrycks i skollag, förordningar och läroplaner.

Nämndens övergripande mål är en god förskola, fritidshem och skola för alla våra barn och elever samt studerande i vuxenutbildningen. I det systematiska kvalitetsarbetet ingår att följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen.

Fullmäktiges mål påverkar nämndens mål

Fullmäktige har beslutat om fyra fullmäktigemål. Nämnder och bolag ansvarar för att bryta ner fullmäktigemålen, göra prioriteringar och kostnadseffektiva lösningar.

Nämnder och bolag följer upp sina insatser/aktiviteter och bedömer måluppfyllelsen på nämnd-/bolagsnivå. Fullmäktigemålets måluppfyllelse bedöms med hjälp av resultatunderlag från nämnd-/bolagsmål och enheternas rapportering som i sin tur bygger på indikatorer och uppföljningar längre ner i organisationen.

Fullmäktigemål 1: Vi ger barn och unga upp till 30 år förutsättningar för fortsatta studier, sysselsättning och arbete

Nämndmål: En verksamhet med hög måluppfyllelse och ökad likvärdighet för alla barn, elever och studerande.

Beskrivning: I våra verksamheter möts alla barn, elever och personal av ett gott förhållningssätt med goda relationer och höga förväntningar.

Alla verksamheter har behörig och kompetent personal för att säkerställa en rättssäker och likvärdig undervisning

En hög måluppfyllelse innebär att våra barn/elever ska kunna nå sin fulla potential

Fullmäktigemål 2: God ekonomisk hushållning

Nämndmål: God ekonomisk hushållning med budget i balans

Beskrivning: Nämnden ska ha en verksamhet av god kvalitet inom tilldelad budget.

Fullmäktigemål 3: Vi skapar en attraktiv kommun för alla

Nämndmål: Vår verksamhet bidrar till en attraktiv kommun

Beskrivning: Våra verksamheter präglas av hög kvalitet genom hög måluppfyllelse och väl fungerande omsorg.

I våra verksamheter ingår det omgivande samhället, arbetsliv och organisationer som en viktig del i lärandet.

Mångfald och ökad delaktighet är en viktig faktor för att stärka en långsiktig kompetensförsörjning

Fullmäktigemål 4: Vi bidrar till minskad miljö och klimatbelastning

Nämndmål: Vi bidrar till minskad miljö-och klimatbelastning.

Beskrivning: Vi ska arbeta för att miljöarbetet ska ingå som en naturlig och integrerad del av den löpande verksamheten.

Vi ska uppmuntra våra barn, elever och medarbetare att aktivt verka för en minskad miljöbelastning genom kunskap och förståelse för miljöarbetets betydelse.

Undervisningen ska bidra med redskap för att alla ska kunna leva och arbeta på ett hållbart sätt

Personal

Arbetsmiljön och kompetensförsörjningen är en av våra största utmaningar. Att behålla vår personal över tid är en viktig framgång för en ökad måluppfyllelse. Att få behörig och kompetent personal inom alla områden är viktigt. Vi kan se att inom vissa behörighetsområden är det extra kritiskt. Främst inom elevhälsan, specialpedagoger och fritidspedagoger.

Även om bristen på behöriga förskollärare har minskat det senaste året, är det viktigt att bibehålla utvecklingen i förskolan. En anledning till en ökad behörighet bland förskolelärarna är kompetent och tydligt ledarskap. Vi ser även att verksamhetsanpassade lokaler har betydelse vid rekrytering då förskolan Svedjan lockat behörig personal.

En av kommunens mest kritiska punkter när det gäller behörig personal är behöriga fritidspedagoger. Andelen behörig personal på fritidshemmen har ökat något i jämförelse med förra året. En bidragande faktor kan vara att i de verksamheter vi redan har utbildade fritidspedagoger, är det lättare att rekrytera fler.

Driftsbudget

Enhet/Verksamhet miljoner kronor	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Politisk verksamhet	-0,5	-0,6	-0,6		
Ledning och Administration	-23,5	-24,5	-26,3		
Förskola	-71,9	-64,8	-79,3		
Grundskola	-125,7	-143,8	-139,3		
Anpassad skola	-8,5	-9,8	-10,3		
Gymnasieskola	-41,3	-42,9	-47,1		
Komvux	-9,2	-11,2	-10,7		
Kulturskola	-3,7	-3,9	-4,2		
Skolskjutsar	-12,2	-12,8	-13,5		
Summa nämnd	-296,6	-314,2	-331,3	-343,9	-353,3

Budgeten som är presenterad i tabellen ovan i kolumn Detaljbudget 2024 är framtagen efter nya förutsättningar inför budgetår 2024. Förvaltningen har prognostiserat antal barn inom skola, förskola samt gymnasiet och beräknat hur mycket det skulle fördelas till verksamheterna utifrån den tilldelning av nyckeltalstjänster som är beslutade av nämnden.

Därefter jämfördes de framräknade värdena med belopp som förvaltningen hade i sina ramar för detaljbudgeten år 2023 efter uppräknig efter budgetdirektiv. Se förändringarna i nedanstående tabell.

Verksamhet	Belopp som behövs, kronor	Kommentar
Ledning och administration	-256 000	Licenskostnaderna för gemensamma system ökar
Förskola	-2 800 000	Fler placerade 1 - 2 åringar cirka 75 % av årskullen, föregående år 59 %, dessutom längre omsorgstid
Undervisning	1 546 000	Färre elever totalt
IT	-300 000	Priset på persondatorer har ökat bland annat beroende på en försämrad kronkurs
IKE gymnasieskola	-3 800 000	Fler elever som går om årskurs 1, nettoeffekt totalt 20 fler elever, högre medelkostnader per program
IKE anpassad gymnasieskola	- 500 000	Ökade programkostnader i snitt per elev, fler elever
Kostnader för städ från SBF	- 400 000	Ny organisation ger initialt bl.as. ökade oh-kostnader
Kostnader för kost från SBF	- 750 000	Ökade livsmedelskostnader samt övertagande av kökspersonal.
Färre barn i fritidshem	650 000	
Ny prognos för intäkter från Migrationsverket	1 000 000	
Ökade kostnader 2024	- 5 610 000	
Ramförändringar:		
Effektivisering 2024 (ramminskning)	-3 630 000	
Förändringsbehov för nästa års budget:	-9 240 000	

Förändringarna beror bland annat på de ökade medelsbehoven på interkommunala ersättningar till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Inom förskolan har en påtaglig förändring skett då fler 1-2 åringar blir placerade tidigare samtidigt som deras omsorgstid har ökat väsentligt. Andelen placerade 1-2 åringar har ökat från cirka 60 % av årskullen till cirka 75 %. Kostnadsökningen utifrån nuvarande tilldelningsmodell beräknas till 2,8 miljoner kronor.

Barn- och utbildningsnämnden har inför 2024 fått ett effektiviseringskrav från kommunfullmäktige på 3,6 miljoner kronor. Tillsammans med de kostnadsökningar som nämnden förväntas få under 2024 beräknas ett underskott motsvarande 9,2 miljoner kronor jämfört med budgetramen.

Följande effektiviseringsåtgärder har inarbetats i detaljbudgeten som ett led att uppnå en balanserad budget för nämnden.

Effektivisering Vuxenutbildningen – 1,3 miljoner kronor

Konsekvensbeskrivning: Åtgärden innebär en anpassning av utbudet i vissa ämnen och kurser som genomförs som närundervisning förlagd på Lärcentrum. Kurserna kommer istället erbjudas genom upphandlad distansundervisning. Även antalet utbildningsgrupper inom SFI kan behöva minskas.

Förskola – 3,1 miljoner kronor

Konsekvensbeskrivning: Medelstillsdelningen sänks till 95 % av nuvarande tilldelningsmodell. Effekten blir att budgetmässigt minskar personaltätheten från 5,6 barn/heltidsanställd till 5,9 barn/heltidsanställd. Effektiviseringen motsvarar en minskning med cirka 4,5 helårstjänster. Förvaltningen ser redan idag svårigheter med att bedriva omsorg på mindre förskoleenheter. Åtgärden kan till viss del påverka kvaliteten i verksamheten negativt.

Grundskola – 2,1 miljoner kronor

Konsekvensbeskrivning: Nyckeltalen för tilldelning av pedagogtjänster minskas motsvarande det övergripande effektiviseringsbehovet.

Åtgärden motsvarar en minskning cirka 3,0 helårstjänster.

Sänka antagande för kostnaderna inom kommunala ersättningar (IKE) för gymnasieskola – 2,5 miljoner kronor

Det finns en del svårigheter med att prognosticera kostnader på IKE. Förändringar sker kontinuerligt under året. Familjer flyttar in och ut från kommunen. Ungdomar hoppar av valda gymnasieprogram. Det är ännu okänt vilka program förstaårseleverna kommer att välja under läsåret 2024/2025. Detta kan innebära

differenser mellan de prognostiserade kostnaderna som ligger till grund för budget och de faktiska kostnaderna.

Vuxenutbildningen	1 300 000
Förskoleverksamhet	3 100 000
Grundskola	2 100 000
Gymnasieskolan IKE	2 500 000
Ledning och administration	200 000
Totala effektiviseringar	9 200 000

Investeringsplan

Investeringsplanen 2024-2026 finns i slutet av detta dokument.

Socialnämnden

Verksamhetsidé

Socialnämndens verksamhetsidé är att på kommuninvånarnas uppdrag:

- ☐ Förebygga - genom att stödja folkhälsoarbetet i vid mening.
- ☐ Möjliggöra - genom att ge stöd, vård och service på ett sätt där människans egna resurser stimuleras och tillvaratas.
- ☐ Aktivt hjälpa - genom att erbjuda stöd, vård och omsorg till dem vars behov inte kan tillgodoses på annat sätt.

Uppdrag

Socialnämnden ska stärka den enskildes eget ansvar med delaktighet och självbestämmande i det dagliga livet. Arbetet ska utföras på ett sätt som inte försvårar för kommande generationer.

Fullmäktiges mål påverkar nämndens mål

Fullmäktige har beslutat om fyra fullmäktigemål. Nämnder och bolag ansvarar för att bryta ner fullmäktigemålen, göra prioriteringar och kostnadseffektiva lösningar.

Nämnder och bolag följer upp sina insatser/aktiviteter och bedömer måluppfyllelsen på nämnd-/bolagsnivå. Fullmäktigemålens måluppfyllelse bedöms med hjälp av resultatunderlag från nämnd-/bolagsmål och enheternas rapportering som i sin tur bygger på indikatorer och uppföljningar längre ner i organisationen.

Fullmäktigemål 1: Vi ger barn och unga upp till 30 år förutsättningar för fortsatta studier, sysselsättning och arbete

Socialnämndens mål 1 Socialnämndens verksamheter ger barn och unga förutsättningar för studier, sysselsättning och aktiviteter

Beskrivning: Inom de angivna ekonomiska ramarna för socialnämnden, ska en kvalitetssäkrad vård och omsorg beslutas och utföras. Socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen samt LSS kvalitets principer ska följas och de är: Självbestämmande,

helhetssyn, kunskapsbaserade insatser som är effektivt utförda, tillgänglig samt trygg och jämlik vår

Fullmäktigemål 2: God ekonomisk hushållning

Socialnämndens mål 2: Socialnämnden har en god ekonomisk hushållning med en budget i balans.

Beskrivning: Förvaltningen ska kunna utföra alla beslutade insatser och ha en verksamhet av god kvalitet inom tilldelad budget.

Socialnämnden ska varje månad få en god insyn i verksamhetens ekonomi, utifrån det systematiska arbetssättet med uppföljning av identifierade områden som ska finnas eller behöver utvecklas eller förbättras inom förvaltningens verksamheter. Detta är en del av nämndens kontroll för att säkerställa att nämndens uppdrag nås på ett effektivt sätt.

Fullmäktigemål 3: Vi skapar en attraktiv kommun för alla

Socialnämndens mål 3: Socialnämnden har hälsofrämjande och inkluderande verksamheter

Beskrivning: Förvaltningen ska implementera nämndens mål och resultatarbete på enhetsnivå.

Fullmäktigemål 4: Vi bidrar till minskad miljö och klimatbelastning

Socialnämndens mål 4: Socialnämndens verksamheter jobbar med minskad miljöpåverkan.

Beskrivning: Öka medvetenheten i alla verksamheter om vad som i vardagen kan bidra till en minskad miljöpåverkan.

Personal

Ökade behov ses inom främst äldreomsorgen men även LSS på grund av den demografiska utvecklingen och därigenom ett ökat antal ärenden. Nämndens fokus framåt är därmed kompetensförsörjning. Det finns allt färre personer att rekrytera och färre med rätt kompetens. Detta innebär bland annat att vi behöver hitta andra arbetssätt, jobba mer förebyggande gällande sjukskrivningar, hitta olika vägar för att vara en attraktiv arbetsgivare samt, där det är möjligt, utveckla

användandet av digital teknik för att klara av att fullgöra nämndens uppdrag.
Fortsatt arbete med prioriteringar och effektiviseringar är ett måste.

Driftsbudget

Belopp i mnkr	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
Verksamhet	2022	2023	2024	2025	2026
Politisk verksamhet, Ledning & Administration	-9,9	-10,8	-10,3		
Funktionshinder & Socialpsykiatri	-52,9	-54,5	-56,1		
Äldreomsorg, hälso- och sjukvård, myndighet ÄO	-144,7	-142,4	-152,9		
Myndighetsutövning, IFO	-60,8	-68,7	-74,5		
Summa nämnd	-268,3	-276,4	-293,8	-297,3	-306,3

Det finns stora utmaningar inför 2024, framförallt inom Vård och omsorg. Nämnden ser ökade behov hos äldre i takt med den åldrande befolkningen samt en ökande vårdtyngd. Utöver detta har förvaltningen de senaste åren haft volymökningar inom LSS. Detta i kombination med brist på arbetskraft gör att socialförvaltningen har stora utmaningar med kompetensförsörjningen framöver. Förvaltningen kommer således fortsätta med arbetet att utveckla nya arbetssätt, effektivisera och prioritera.

Inför 2024 har 50 tkr för ungdomspeng tillkommit från KSF. Utöver tidigare framräknad flytt av medel kommer ytterligare 300 tkr flyttas över till KSF för att finansiera KomJobb. Inför 2024 flyttas digitaliseringsenheten från "Ledning och administration" till "Äldreomsorg". Då resursenheten inte fungerat som tänkt kommer denna att upphöra 2024. I början av 2024 kommer förvaltningen införa Chef i beredskap vilket innebär att en chef alltid kommer att vara kontaktbar dygnet runt årets alla dagar vid allvarliga händelser.

Investeringsplan

Investeringsplanen 2024-2026 finns i slutet av detta dokument.

Samhällsbyggnadsnämnden

Verksamhetsidé

Samhällsbyggnadsnämnden ska skapa förutsättningar för att de som bor och är verksamma i Svenljunga kommun ska trivas och stanna kvar och att vi ska bli fler.

Uppdrag

Samhällsbyggnadsnämnden är förvaltande och verkställande organ för markfrågor, exploateringsverksamhet, kommunens fastigheter och skogar, kostförsörjning samt teknisk försörjning. Teknisk försörjning omfattar ansvar för kommunens gator, vägar, trafikanläggningar, belysning, parker och andra allmänna platser, lek- och fritidsanläggningar, vatten- och avloppsanläggningar samt avfallshantering.

Samhällsbyggnadsnämnden har ansvar att bedriva och utveckla kommunens kultur- och fritidsutbud. Nämnden ska värna om ett varierat kultur- och fritidsutbud, där barn- och ungdomsverksamhet prioriteras.

Sedan 1 april 2023 finns kommunens lokalvård samlad i en organisation under kostenheten i form av köp- och säljverksamhet.

Nämnden är också ansvarig myndighetsnämnd för miljöskyddsfrågor, livsmedelskontroll, hälsoskydd, bygglov, bygganmälningar, ventilationskontroll och detaljplaner. Strategisk planering ingår i kommunstyrelsens uppdrag men delar av detta uppdrag så som till exempel översiktlig planering och miljöstrategiskt arbete utförs av personal som finns på samhällsbyggnadsförvaltningen. Sedan 2023 har nämnden ansvar för bostadsanpassning.

Fullmäktiges mål påverkar nämndens mål

Fullmäktige har beslutat om fyra fullmäktigemål. Nämnder och bolag ansvarar för att bryta ner fullmäktigemålen, göra prioriteringar och kostnadseffektiva lösningar.

Nämnder och bolag följer upp sina insatser/aktiviteter och bedömer måluppfyllelsen på nämnd-/bolagsnivå. Fullmäktigemålens måluppfyllelse bedöms med hjälp av resultatunderlag från nämnd-/bolagsmål och enheternas rapportering som i sin tur bygger på indikatorer och uppföljningar längre ner i organisationen.

Fullmäktigemål 1: Vi ger barn och unga upp till 30 år förutsättningar för fortsatta studier, sysselsättning och arbete

Nämndmål 1.1: Samhällsbyggnadsnämnden ska skapa och bibehålla stimulerande livsmiljöer samt bidra till en hälsosammare livsstil för barn och unga.

Fullmäktigemål 2: God ekonomisk hushållning

Nämndmål 2.1: Samhällsbyggnadsnämnden ska genom hållbar konsumtion och produktion anpassa verksamheten till ett förändrat klimat.

Fullmäktigemål 3: Vi skapar en attraktiv kommun för alla

Nämndmål 3.1: Samhällsbyggnadsnämnden ska bidra till kommunens tillväxt och attraktivitet genom att utveckla och bevara kommunens värden.

Nämndmål 3.2: Samhällsbyggnadsnämnden ska upplevas som en attraktiv arbetsgivare dit personal söker sig och stannar kvar.

Fullmäktigemål 4: Vi bidrar till minskad miljö- och klimatbelastning

Nämndmål 4.1: Samhällsbyggnadsnämnden ska värna om kommunens vatten.

Nämndmål 4.2: Samhällsbyggnadsnämndens verksamheter ska anpassas för att minska miljö- och klimatpåverkan

Personal

Rekrytering av personal med erfarenhet eller rätt utbildning är svår inom vissa yrkeskategorier, framförallt specialister. Det är viktigt att förvaltningen fortsätter att säkerställa den kunskap som byggts upp genom att till exempel fortsätta dokumentera rutiner och arbetsmetoder för att underlätta vid introduktion av nyanställda och att hålla jämn kvalitet. Vid rekrytering av nyutbildade på specialisttjänster blir arbetet med effektiviseringar i verksamheten försvårat då mycket tid går åt till upplärning och kunskapsinhämtning.

Driftsbudget

Belopp (miljoner kronor)	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025	2026
Skattefinansierade verksamheter					
Central administration	5,9	3,6	4,9		
Plan- och exploateringsenheten	0,0	7,8	9,0		
Miljö- och byggenheten	7,3	6,7	7,4		
Gatuenheten	16,7	17,5	17,7		
Fritidsenheten	9,0	9,2	9,9		
Kulturenheten	7,2	7,2	7,4		
Summa Skattefinansierade verksamheter	46,1	52,0	56,2	57,0	58,3
Köp- och säljverksamheter					
Kostförsörjning	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokalvård	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa Köp- och säljverksamheter	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Taxefinansierade verksamheter					
VA-enheten	- 2,7	-1,4	2,2	0,0	0,0
Avfallsenheten	3,5	3,0	-3,8	0,0	0,0

Samhällsbyggnadsnämnden bedriver en verksamhet som sett till omsättningen sysselsätter relativt få personer, cirka 120 årsarbetare varav 71 st. arbeta inom avgiftsfinansierade verksamheter och 49 st. inom skattefinansierade verksamheter. Med andra ord ligger en förhållandevis stor del av kostnaderna i entreprenader, hyror och inköp av olika material. Detta medför att verksamheten till viss del är mer känslig för konjunktur och svängningar på marknaden än andra verksamheter där en betydligt större del av kostnaderna utgörs av löner. Till exempel påverkas nämndens möjlighet att underhålla kommunens gator av det dagsaktuella världspriset på bitumen som i sin tur påverkar hur många kvadratmeter ny asfalt som kan läggas för aktuell budget.

Beslutade ramjusteringar som kom med 2024 budget är bland annat återinförandet av vägbidrag på 0,3 miljoner kronor samt övriga permanenta anslag på cirka 1,7 miljoner kronor. Utökning av anslag för snö- och halkbekämpning samt rivning av elljusspår flyttas till 2025.

Kostenhetens verksamhet avviker delvis från andra enheter inom nämnden genom att ha en hög andel av sin totala kostnad för personal och hyra samtidigt som livsmedelspriserna kan förändras kraftigt till exempel på grund av dåliga skördar eller inflation. Verksamheten har fleråriga livsmedelsavtal som indexjusteras fyra gånger per år. Fortsatts arbete att effektivisera kommunens lokalvårds organisation under 2024, dialogen mellan köpande verksamheter och kost- och lokalvården skapar nytta för att kunna sänka verksamhetskostnader och för verksamhet att kunna arbeta mer riktat med arbetsmiljö, utbildning, tillhörighet och effektivitet. Kostförsörjning och lokalvård finansieras genom att de bedrivs enligt köp- och säljprincipen.

VA-taxan är oförändrad 2024. Inom VA-verksamheten har man sedan cirka 20 år bedrivit ett riktat underhållsarbete på kommunens ledningsnät för dag-, dricks- och avloppsvatten. I den takt som detta underhåll idag bedrivs kan förnyelsetakten beräknas till cirka 100-150 år. Många av kommunens VA-anläggningar såsom reningsverk och vattenverk är byggda på 60- och 70-talet. Dessa anläggningar underhålls löpande och flera av dem har behövt eller kommer att behöva omfattande upprustning eller utbyte kommande år.

För att motverka delar av upprustningsbehovet har nämnden fokuserat på att minska antalet vattenverk och reningsverk med hjälp av att bygga överföringsledningar mellan samhällen i kommunen. Detta arbete kan på sikt även minska administrativa uppdrag, behovet av aktiv tillsyn och förenkla styrning och reglering av kvarvarande anläggningar. Överföringsledningarna kräver en betydande investering och kostnaden för dessa arbeten har under de senaste 10 åren ungefär femdubblats vilket gör att effektiviseringen kan utebli och varje satsning behöver utvärderas noga.

Inom nämndens ansvarsområde för avfallshantering sker stora förändringar kopplat till att ett antal nya lagar rörande kommunalt ansvar för olika avfall ska implementeras under perioden 2022 till 2027. Under 2024 kommer kommunen få ansvar för insamling av förpackningar och obligatorisk insamling av matavfall. Kopplat till insamlingen av förpackningar kommer ett nationellt ersättningssystem ge kommunen ersättning för insamlingen vid fastighet genom fyrfackskärl från och med 2024.

Myndighetsutövningen inom miljö- och byggverksamheten är till lite mer än hälften finansierad av de avgifter som kunderna betalar. Vid personalomsättning eller vakanta tjänster genomförs färre tillsyner vilket medför lägre intäkter samtidigt som det byggs upp en "tillsynsskuld" som verksamheten måste arbeta ikapp när tjänsterna är återbesatta. Även rättssäkerheten och kvalitén vid handläggning av ärenden kan bli lidande vid vakanser.

Den uppgång i försäljning av tomter och byggnation som skett under senare år har varit mycket positiv för kommunens utveckling och befolkningsökning samtidigt som det ställer högre krav på flera av nämndens verksamheter och kräver mer resurser. I takt med att tomter säljs behöver kommunen följa med och detaljplanlägga nya områden att bygga på eller planlägga så att förtätning kan ske inom befintlig bebyggelse. För tillfället märks dock en kraftig nedgång i nybyggnation av bostäder i likhet med resten av riket men kommunen behöver fortsätta planläggning trots lågkonjunktur för att kunna möta efterfrågan vid kommande uppgång.

En mycket viktig kugge i nämndens verksamheter är det GIS-verktyg (geografiskt informationssystem) som drivs genom plan- och exploateringsenheten och IT-enheten. De senaste åren har utvecklingen gått framåt och informationen kopplad till GIS efterfrågas mer och mer och integreras i fler system. Detta ger stora fördelar men ökar också beroendet av väl fungerande GIS-system och personal som kan förvalta dem.

Den kommunala simhallen, Moga Fritid, har renoverats i etapper under flera år. Under våren 2020 genomfördes en undersökning för att bedöma betongkonstruktionens livslängd i bassänghallarna. Undersökningen visade att det inte finns några akuta faror eller renoveringsbehov. Under 2023 genomförs en fördjupad undersökning av simhallens status som inte färdigställts vid tiden för antagande av denna plan.

Kulturenheten driver kommunens huvudbibliotek och har från våren 2021 tillgång till en bokbil som når ut till invånarna på ett nytt sätt. För att få ut maximal nytta av bokbilen samtidigt som en bra arbetsmiljö skapas har garaget i den hyrda biblioteksbyggnaden byggts om så att bilen får plats och personalen kan arbeta i den mellan turerna. Även biblioteksverksamheten har påverkats av ökade kostnader för inköp av medier, främst böcker. Media som är digital är också förknippad med höga kostnader, dock inte lika påverkad av inflation. Knallebiblioteken kommer att ge samordningsvinster som till exempel pressade priser på systeminköp och tillgång till alla biblioteks fysiska media.

För att gatunätet inte ska försämrats i en högre takt än vad underhållet utförs i form av underhållsasfaltering arbetar nämnden efter en asfalteringsplan. Asfalteringsplanen baseras på inventering av gatornas status enligt bestämd metod och utförs av konsult. Nämnden bedömer att budgeten för underhållsasfaltering idag ligger på en nivå där standard och värde på gatorna kan bibehållas.

Till verksamheten hör också gatubelysning där ett utbyte av högförbrukande lampor till energisnålare alternativ genomförts med stor energibesparing som följd. Många av de nuvarande armaturerna kommer att behöva bytas inom en snar

framtid då det inte längre finns ljuskällor att tillgå till dessa armaturer. De nyare armaturerna har möjlighet till nattsänkning som innebär att ljuset dämpas under nattens mörkaste timmar.

Investeringsplan

Nämndens investeringsplan omfattar de verksamheter som nämnden ansvarar för inklusive kommunens exploateringssatsningar.

Investeringsplanen finns i slutet av den kommunövergripande verksamhetsplanen för 2024-2026.

Kommunkoncernen

Kommunkoncernen består av Svenljunga kommun samt bolagen AB Svenljunga Bostäder, Svenljunga Kommun Förvaltning AB och dess dotterbolag Svenljunga Industrifastigheter AB och Svenljunga Verksamhetslokaler AB.

Fullmäktiges mål påverkar bolagens mål

Fullmäktige har beslutat om fyra fullmäktigemål. Nämnder och bolag ansvarar för att bryta ner fullmäktigemålen, göra prioriteringar och kostnadseffektiva lösningar.

Nämnder och bolag följer upp sina insatser/aktiviteter och bedömer måluppfyllelsen på nämnd-/bolagsnivå. Fullmäktigemålen bedöms med hjälp av resultatunderlag från nämnd-/bolagsmål och enheternas rapportering som i sin tur bygger på indikatorer och uppföljningar längre ner i organisationen.

Fullmäktigemål 1: Vi ger barn och unga upp till 30 år förutsättningar för fortsatta studier, sysselsättning och arbete

Vi erbjuder lärande miljöer för förskola, skola och fritidsverksamhet.

Vi erbjuder praktikplatser för elever från gymnasium och yrkesutbildningar.

Fullmäktigemål 2: God ekonomisk hushållning

Årets resultat ska uppgå till minst 1 procent av hyresintäkter för båda bolagen enligt ägarens direktiv.

Svenljunga Verksamhetslokaler AB:s investeringar ska vara självfinansierade över tid.

Fullmäktigemål 3: Vi skapar en attraktiv kommun för alla

Vi skapar attraktiva boenden och lekplatser.

Vi skapar mötesplatser i kommunen.

Vi välkomnar mångfald och arbetar för ökad delaktighet.

Fullmäktigemål 4: Vi bidrar till minskad miljö- och klimatbelastning

Vi installerar solceller varje år.

Vi minskar vår energianvändning.

Vi ökar kompetensen om åtgärder som minskar spridning av farliga ämnen.

Vi arbetar mot en ökad och förbättrad sopsortering.

AB Svenljunga bostäder

Ordförande: Thomas Carlsson

VD: Fredrik Wahlberg

Verksamhetsidé/uppdrag

AB Svenljunga Bostäder är ett helägt kommunalt bostadsföretag som har till uppgift att tillhandahålla bra bostäder till en rimlig kostnad för kommunens invånare. Företaget ska vara ett redskap i kommunens utveckling genom att erbjuda bra bostäder och boendemiljöer och främja bostadsförsörjningen i Svenljunga kommun.

Vid 2023 års slut äger och förvaltar företaget 569 lägenheter omfattande en total yta om 37 270 kvm, varav 387 lägenheter finns i centralorten och resterande 182 lägenheter är belägna på andra orter inom kommunen. Av lägenheterna utanför tätorten är 32 % belägna i södra delen av kommunen och 68 % i norra delen. Lägenhetsbeståndet består av 310 traditionella hyreslägenheter i två-våningshus samt 259 radhuslägenheter.

Ekonomiska mål

På sikt ska bolaget lämna utdelning till ägaren motsvarande det villkorade aktieägartillskottet bolaget erhållit. Bolagets soliditet skall därefter på sikt överstiga 10 % vilket skall uppnås via egen finansiering.

Bolaget bör uppnå de nyckeltal för driftskostnader per förvaltd yta som utgör genomsnittet för jämförbara bolag i Sverige. Uppföljning sker i samband med helårsbokslutet.

Bolaget skall över tid generera en avkastning på totalt kapital om 4 %. Med totalt kapital avses bolagets balansomslutning. Med avkastning på totalt kapital avses årets resultat, exklusive ränte- och avskrivningskostnader, i relation till balansomslutning.

Bolaget skall i genomsnitt årligen generera ett resultat efter avskrivningar och finansiella poster om minst 4% av hyresintäkterna. Bolaget lämnade under hösten 2021 en skrivelse till Svenljunga kommunfullmäktige där man ansökte om tillfälligt sänkt avkastningskrav från 2021 till 2024, på grund av stort underhållsbehov. Svenljunga kommunfullmäktige beslutade om sänkt avkastningskrav om 1 % av hyresintäkterna till och med 2024 och det är vad budgeten är beräknad efter.

Borgensavgift

Bolaget betalar en borgensavgift till Svenljunga kommun för att möjliggöra fördelaktiga externa lån från Kommuninvest. Borgensavgiften är 0,3 % av summan av bolagets låneskuld per den 1 januari respektive år.

Driftbudget 2024 samt plan 2025–2026

Bolaget har arbetat fram budget för 2024 med målet att uppfylla ägarens krav på avkastning.

Lönekostnader och köp av material och tjänster är uppräknade med samma faktorer som kommunen använder, hyresintäkter för bostäder med en lägre uppräkningsfaktor jämfört med Verksamhetslokaler. I Sveriges ekonomiska läge är det svårt att förutsäga resultatet av förhandlingar med Hyresgästföreningen under 2024.

All personal är anställd i AB Svenljunga Bostäder och kostnaden fördelas till Svenljunga Verksamhetslokaler AB. Det finns inga planer på förändring av bemanningen.

För redovisningsåret 2023 övergår bolaget till att tillämpa K3-regelverket. Detta innebär bland annat att fastigheter delas upp i komponenter med olika avskrivningstider. Större underhållsåtgärder och renoveringar innebär tillkommande utgifter som måste aktiveras i anläggningsregistret och bokföras som investeringar. Detta ger ett mer framåtblickande synsätt vilket innebär att utgifter som är förknippade med en framtida nytta anses vara en investering. För bolaget innebär det att kostnaden för underhåll minskar i budgeten men avskrivningskostnaden ökar succesivt.

Budgeten för underhåll kommer att sänkas framöver, dels på grund av införandet av K3, dels på grund av de kraftigt höjda räntenivåerna. Fokus i arbetet kommer att vara på fortsatt underhåll och skötsel av våra fastigheter, både invändigt och utvändigt, men åtgärder kommer att bli mindre omfattande och delvis skjutas på framtiden.

Bolaget har även som målsättning att arbeta vidare med miljöarbetet, bland annat fortsätta med en hållbar avfallshantering, vilket också genererar lägre kostnader på sikt. Resurser kommer också att läggas på energisparande åtgärder.

Bolaget har även under flera år arbetat med investering- och underhållsåtgärder gällande byten av tak, tilläggsisolering och ventilation, som kommer att löpa över flera år och ta stora resurser i anspråk under lång tid. En nybyggnation av en flerfamiljsfastighet i tätorten är klar och inflyttning var september 2023. En flerfamiljsfastighet i Sexdrega köptes in under oktober 2023.

Belopp i tkr	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Hysesintäkter	36 923	38 142	39 265	38 835	42 116	42 959	43 818
Övr intäkter	16 385	10 192	10 015	10 432	11 118	11 496	11 875
S:a intäkter	53 308	48 334	49 280	49 267	53 234	54 455	55 693
Drift och övr rörelsekostnader:							
<i>Driftkostnader</i>	-6 328	-5 098	-4 600	-5 000	-4 660	-4 500	-4 592
<i>Energi, VA, Avfall</i>	-11 382	-11 164	-12 400	-12 500	-12 850	-13 184	-13 540
<i>Underhåll</i>	-11 542	-7 500	-3 899	-5 821	-2 608	-2 229	-2 357
<i>varav pga lägre avkastningskrav</i>		-1 131	-1 178	-1 165	-1 263	0	0
<i>Övriga rörelsekostnader</i>	-3 985	-4 105	-4 217	-3 987	-4 182	-4 102	-4 212
Personalkostnader	-15 823	-15 329	-14 731	-15 531	-15 958	-16 153	-16 700
Avskrivningar	-4 293	-4 437	-4 440	-4 440	-5 290	-5 390	-5 490
Finansiella kostnader	-854	-1 183	-4 600	-1 600	-7 265	-7 178	-7 050
S:a kostnader	-54 207	-48 816	-48 887	-48 879	-52 813	-52 736	-53 941
Resultat före skatt	-899	-482	393	388	421	1 718	1 753
Enligt ägardirektiv 1% av hyresintäkter		381	393	388	421		
Enligt ägardirektiv 4% av hyresintäkter						1 718	1 753

Svenljunga Kommunförvaltning AB

Ordförande: Patrik Harrysson

VD: Sebastian Nydén

Verksamhetsidé/uppdrag

Företaget bedriver ingen verksamhet utan verkar som ett förvaltningsföretag för de helägda dotterföretagen inom koncernen, Svenljunga Verksamhetslokaler AB och Svenljunga Industrifastigheter AB.

Svenljunga kommun Förvaltning AB är i sin tur ett helägt dotterbolag till Svenljunga kommun.

Svenljunga Verksamhetslokaler AB

Ordförande: Per Olof Ekelund

VD: Fredrik Wahlberg

Verksamhetsidé/uppdrag

Svenljunga Verksamhetslokaler AB bildades 2010 och är ett helägt dotterföretag till Svenljunga kommun Förvaltning AB som i sin tur är ett helägt dotterföretag till Svenljunga kommun.

Företagets verksamhet består i att bygga, förvärva, äga, förvalta och sälja verksamhetslokaler på uppdrag av Svenljunga kommun. Verksamheten bedrevs tidigare i kommunens regi inom lokalförsörjningsenheten.

Företaget förvärvade merparten av Svenljunga kommuns fastigheter i slutet av 2010. Ytterligare några fastigheter har förvärvats senare. Hösten 2023 äger företaget fastigheter om totalt ca 74 900 kvm.

Ekonomiska mål

Bolagets soliditet skall över tid vara minst 5% vilket skall uppnås via egen finansiering.

Bolaget skall över tid generera en avkastning på totalt kapital om 0,2%. Med totalt kapital avses bolagets balansomslutning. Med avkastning på totalt kapital avses årets resultat, efter ränte- och avskrivningskostnader, i relation till balansomslutning.

I genomsnitt årligen generera ett resultat efter avskrivningar och finansiella poster om minst 1% av hyresintäkterna.

Bolaget bör uppnå de nyckeltal för driftskostnader per förvaltat yta som utgör genomsnittet för jämförbara bolag i Sverige. Uppföljning sker i samband med helårsbokslutet.

Borgensavgift

Bolaget betalar en borgensavgift till Svenljunga kommun för att möjliggöra fördelaktiga externa lån från Kommuninvest. Borgensavgiften är 0,3 % av summan av bolagets låneskuld per den 1 januari respektive år.

Driftbudget 2024 samt plan 2025–2026

För redovisningsåret 2024 övergår bolaget till att tillämpa K3-regelverket. Detta innebär bland annat att fastigheter delas upp i komponenter med olika avskrivningstider. Större underhållsåtgärder och renoveringar innebär

tillkommande utgifter som måste aktiveras i anläggningsregistret och bokföras som investeringar. Detta ger ett mer framåtblickande synsätt vilket innebär att utgifter som är förknippade med en framtida nytta anses vara en investering. För bolaget innebär det att kostnaden för underhåll minskar i budgeten men avskrivningskostnaden ökar succesivt.

Bolaget har arbetat fram budget för 2024 med målet att uppfylla ägarens krav på avkastning.

Köp av material och tjänster är uppräknade med samma faktorer som kommunen använder. Hyrorna är preliminärt uppräknade med 6,5 %.

Fokus i arbetet kommer att vara på planering av underhåll och skötsel av våra fastigheter. Bolaget arbetar även för en hållbar miljö med avveckling av fossila bränslen och en bättre avfallshantering, samt med investeringar för att uppnå en lägre energiförbrukning.

Budgeten för finansiella kostnader är kraftigt höjd, både med räntehöjningar och med nya lån för att finansiera investeringar.

Svenljunga Verksamhetslokaler AB							
Belopp i tkr	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Hysesintäkter	71 061	74 345	78 136	76 745	84 297	93 783	95 108
Övr intäkter	7 771	6 652	6 819	3 315	3 408	3 496	3 591
S:a intäkter	78 832	80 998	84 955	80 060	87 704	97 279	98 699
Drift och övr rörelsekostnader:							
Driftkostnader	-17 767	-17 219	-16 608	-16 108	-18 224	-18 998	-19 311
Energi, VA, Avfall	-14 505	-19 551	-19 537	-19 537	-20 438	-21 364	-21 741
Underhåll + V-anp	-19 830	-16 873	-16 560	-14 213	-11 089	-10 820	-8 878
- varav planerat	-14 556	-10 111	-9 138	-8 984	-5 789	-5 320	-3 378
Övriga rörelsekostnader	-8 741	-9 108	-9 165	-9 165	-9 422	-9 667	-9 928
Avskrivningar	-15 191	-16 136	-16 375	-16 375	-18 475	-21 975	-22 575
Förlust vid avyttring	0	-4 182	-710	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-2 086	-2 190	-5 218	-3 895	-9 214	-13 517	-15 315
S:a kostnader	-78 120	-85 258	-84 174	-79 293	-86 862	-96 341	-97 748
Resultat före bokslutsdispositioner	712	-4 260	781	767	843	938	951
Koncernbidrag		2 315					
Bokslutsdispositioner	0						
Resultat före skatt		-1 945					
Enligt ägardirektiv 1 % av hyresintäkter	711	743	781	767	843	938	951

Investeringsbudget 2024 samt plan 2025–2026

Av de beslutade investeringsprojekten är det framför allt om- och tillbyggnaderna av skolor och förskolor i södra delen av kommunen som tar bolagets resurser i anspråk de närmaste åren. Dessutom fortsätter vi arbetet med att fasa ut värmepannor med fossila bränslen samt utbyggnader av ladd-infrastruktur, sprinkler, fiberinstallationer samt solceller enligt plan.

På grund av att bolaget övergår till K3 som redovisningssystem kommer större åtgärder som tidigare redovisats som underhåll nu i stället att redovisas som ej hyresgrundande investeringar.

(Tkr) <u>Nämnd/objekt</u>	<u>Investeringsutgift</u>		
	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Sprinkler BGT	1 100		
Utemiljöer skolor	300	300	300
Solcellsanläggningar	2 500	2 500	2 500
Laddinfrastruktur	1 000	1 000	1 000
Fiberinstallation i boenden	1 000		
Ny skolstruktur i söder	97 250	8 500	
Kommunal ledningsplats	2 000		
Ej hyresgrundande investeringar	6 500	6 500	6 500
	111 650	18 800	10 300

Svenljunga Industrifastigheter AB

Ordförande: Per Olof Ekelund

VD: Fredrik Wahlberg

Verksamhetsidé/uppdrag

Svenljunga Industrifastigheter AB bildades 2010 och är ett helägt dotterföretag till Svenljunga kommun Förvaltning AB som i sin tur är ett helägt dotterföretag till Svenljunga kommun. Företagets verksamhet består i att främja kommunens försörjning av industrifastigheter.

Företaget sålde under sommaren den sista fastigheten i beståndet och bedriver därefter ingen verksamhet. Bolagets styrelse inväntar beslut från ägaren om företagets framtid. Därför tas ingen budget fram för 2024.

Investeringsbudget, VP 2024 - 2026

Inledning

Processen för investeringsbudgeten sker separat från ordinarie process för driftbudgeten och genomförs främst under våren. Beslut tas i juni månad. Detta gäller samtliga nämnder och Svenljunga Verksamhetslokaler AB.

Mindre justeringar kan genomföras i samband med budgetprocessen för driftbudgeten på hösten, vilket innebär att det krävs nytt beslut i kommunfullmäktige.

Investeringsbudgeten ingår i Verksamhetsplan 2024-2026.

Redovisning av investeringar

Investeringar med mindre värde än 1,5 prisbasbelopp (85 950 kr år 2024) belastar driften direkt. Även inventarier med kortare livslängd än tre år belastar resultatet när inköpet görs. För anskaffningar av inventarier som har ett naturligt samband eller som kan anses ingå som ett led i en större inventarieinvestering bör bedömningen av mindre värde göras utifrån inventariernas sammanlagda anskaffningsvärde. Detta gäller t.ex. möbelinköp och datorinvesteringar.

Checklista för prioritering av investeringar

Alla investeringar påverkar nämndens driftsbudget. Förutom kapitalkostnader (avskrivning och ränta) kan t ex underhållskostnader eller personalkostnader öka om investeringen innebär en utökad verksamhet. Om investeringen innebär effektiviseringar minskar driftskostnaderna. I vissa fall kan det krävas följdinvesteringar.

För alla investeringar som planeras 2024-2026 ska en blankett fyllas i. Denna fungerar också som en checklista, vilken ska gås igenom för att nämnden i första hand ska göra omprioriteringar i driftsbudgeten för att täcka kostnaden för investeringen. Uppgifterna ska redovisas i nämndens investeringsbudget.

Internränta

SKR har i början av februari 2023 lämnat förslag om internränta motsvarande 2,5 % för år 2024, se SKR cirkulär 23:05. Den föreslagna internräntan bygger på kommunsektorns egna upplåningskostnader, med underlag från Kommuninvest.

En beräkning har också gjorts av Svenljunga kommuns (inklusive Svenljunga Verksamhetslokaler AB) egna upplåningskostnader, baserat på antaganden om kommande nyupplåning, omsättning av befintliga lån och potentiella räntesatser. Beräkningen visar på en räntesats nästan i nivå med SKR's föreslagna.

Internräntan föreslås för år 2024 att vara 2,5% (tidigare 1,5%).

Internräntan för VA och Avfall räknas också upp och sätts fortsatt något lägre än för de skattefinansierade investeringarna, 2,3% (tidigare 1,3%).

En justering av internräntan innebär att nämndernas driftbudget för år 2024 justeras med motsvarande belopp för historiska investeringar.

Ränteutvecklingen

För att bekämpa den mycket kraftiga ökningen av inflationen under 2022 höjde Riksbanken styrräntan mycket kraftigt. Sedan 2015 har styrräntan varit minus eller noll. Första höjningen under 2022 kom den 4 maj, till 0,25 %. Därefter har räntan höjts i flera omgångar till dagens 4,00 %. Nästa besked om räntan kommer från Riksbanken i november 2023.

De räntesatser som Kommuninvest nu ger på både rörliga och bundna räntor är från 4 % och uppåt. Detta att jämföra med Svenljunga kommunkoncerns snittränta senaste 12 månaderna på ca 1,7 %.

Senaste årens starka ekonomiska resultat har stärkt kommunens likviditet vilket hittills minskat behovet av nyupplåning. Det är dock viktigt att verksamheterna prioriterar och endast investerar i det de verkligen behöver i syfte att begränsa behovet av nya lån, och därmed ökade räntekostnader. Detta påverkar i sin tur utrymmet för kärnverksamheten.

Hantering av över- och underskott

Överskott

Avseende årliga anslag är grundregeln att överskott inte flyttas med. Om det finns särskilda skäl (t ex försenade upphandlingar, händelser i vår omvärld som ändrar tidplanen mm) kan överskott komma att flyttas med till kommande år efter beslut i kommunfullmäktige avseende Kvarstående medel.

Vid summering av investeringsprojekt för föregående år ska överskott föras med till kommande år om projektet inte är avslutat. Om projektet avslutats är grundregeln att överskott inte flyttas med. Om det finns särskilda skäl kan överskott komma att flyttas med till kommande år efter beslut i kommunfullmäktige avseende Kvarstående medel.

Underskott

Avseende årliga anslag är grundregeln att underskott flyttas med till nästkommande år. Konsekvensen blir att nämndens budget nästkommande år för det aktuella anslaget blir mindre än tidigare planerat.

Underskott i ett enskilt investeringsprojekt kan flyttas med till kommande år OM det finns beslutade medel för nästkommande år. Detta för att möjliggöra en högre investeringstakt som är gynnsam för projektet som helhet. Det väsentliga är att totalbudgeten för projektet inte överskrids. Om totalbudgeten vid årets slut har överskridits, för ett avslutat projekt, ska hanteringen av budgetunderskott ske enligt följande:

Grundläggande för hanteringen av budgetunderskott är att investeringsprojekten har olika storlek på budgeten. Ett projekt med högre budget kan tillåtas ha en större avvikelse i kronor men lägre procentuell avvikelse än ett projekt med lägre budget.

Eftersom investeringsprojektens storlek varierar mycket är det viktigt att ha en differentierad skala. Nedan finns en tabell som är indelad i intervall baserat på investeringsbudgetens storlek. För varje steg är det angivet en maxavvikelse i procent (%) och ett gränsbelopp i tusentals kronor (tkr).

Investeringsbudget, tkr		Lägst av	
		Maxavvikelse (%)	Gränsbelopp (tkr)
Från	Till		
30 000	högre	1,5%	500
10 000	29 999	1,5%	300
5 000	9 999	1,5%	150
1 000	4 999	5,0%	100
500	999	10,0%	75
200	499	10,0%	50
0	199	12,5%	25

Ovan innebär att avvikelsen får vara max x % av investeringsbudgeten, men med ett gränsbelopp som maxtak.

Det lägsta av "Maxavvikelse (%)" och "Gränsbelopp (tkr)" anger gränsen för det som anses vara en acceptabel avvikelse.

Om avvikelsen i tkr överstiger gränobeloppet ska nämnden lyfta ärendet till kommunfullmäktige i god tid före projektets avslut för eventuellt godkännande av tilläggsanslag. Med god tid menas "tid i direkt anslutning till upptäckten av fördyringen".

Hantering av erhållna investeringsbidrag

Investeringsbidrag som kommunen erhåller ska inte minska ett projekts investeringsutgift, dvs. inte minska anläggningens anskaffningskostnad. Bidraget ska läggas upp i balansräkningen och sedan upplösas i takt med avskrivningen. På detta sätt möts avskrivning och bidrag i driften och därmed täcker bidragets del av investeringen.

Detta får konsekvensen att investeringsutfallet (bruttobeloppet, exklusive bidraget) blir högre. Budgeten kommer därmed att hamna på en högre nivå, men det ska varken påverka driften eller likviditeten.

Detta påverkar främst Samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget men kan dock inträffa i andra nämnder.

Hantering av bidrag till statlig infrastruktur

Enlig Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) 5 kap. 7 § ska bidrag till infrastruktur, efter kommunens beslut (fullmäktige), redovisas som en kostnad i resultaträkningen eller tas upp i balansräkningen under posten "Bidrag till infrastruktur".

Enligt 6 kap. 9 § ska varje bidrag som redovisas i balansräkningen, enligt 5 kap. 7 §, upplösas med årliga enhetliga belopp under högst 25 år. Upplösningen ska påbörjas det år bidraget beslutas.

Svenljunga kommun har ingått flertalet avtal som inneburit lämnande av bidrag till infrastrukturprojekt. Ett vanligt förekommande exempel är avtal med Trafikverket för anläggande av gång- och cykelleder (GC-leder).

Kommunfullmäktige kan besluta om olika alternativ för när kostnaden ska belasta resultatet:

Bidraget avsätts och löses upp samma år, dvs. hela bidraget belastar årets resultat.

Bidraget avsätts och löses upp (belastar resultatet) mellan 1-25 år.

Fullmäktige kan välja olika antal år att lösa upp bidraget över för varje enskilt avtal. En GC-led kan alltså ligga på 10 år medan en annan likadan på 18 år.

Ramjusterande investeringar

Begreppet "ramjusterande investeringar" används för att markera vilka investeringsprojekt som ska vara föremål för kompensation för kapitalkostnaderna som belastar berörd nämnd. Kompensation ges efter genomförd investering, samtidigt som investeringen börjar skrivas av. Kompensationen ges i form av flytt av budgetmedel för aktuellt år från ansvar 23090 till berörd nämnd.

Ekonomienheten gör beräkningarna och Ekonomichefen har budgetmedel för att verkställa kompensationen. När investeringen så småningom är helt avskriven, sker ett återtagande av budgetmedel från berörd nämnd till ansvar 23090.

Definition

Investeringsprojekt som kännetecknas av nedanstående faktorer betraktas som ramjusterande och ska vara föremål för kompensation för kapitalkostnaden:

- Kommunövergripande
- Ej primärt för driften av förvaltningens egna verksamhet

Huvudregel avseende inventarier (t ex möbler, datorer, arbetsfordon/-maskiner och dylikt) är att dessa inte ska definieras som "ramjusterande investeringar".

Projekt med investeringsbudget även efter planperioden 2024 - 2026

För beslut om projekt med genomförande även efter planperioden 2024-2026 skall detta tydligt framgå. I investeringsbudgeten på efterföljande sidor finns kolumnen "2027-ff", som visar investeringsbehov 2027 eller längre fram i tiden för projekt som beslutas i denna verksamhetsplan. Kolumnen finns för att i tillämpliga fall visa ett projekts sammanlagda investeringsbudget över längre period än planperioden (3 år).

I detta budgetförslag finns endast ett projekt inom VA-enheten "VA-försörjning norra kommunen (utredning pågår)" som har budget efter planperioden. I verksamhetsplanen för 2022-2024 beslutade kommunfullmäktige att en del av detta projekt skulle skjutas på framtiden, till 2028. Just året framgår inte i budgetdokumentet men diskuterades fram i budgetberedningen. Den del som avses är den s k "söderdragningen" och kostnadsberäknades då till 18 miljoner kronor.

Förändring efter kommunfullmäktiges beslut 2023-06-12

Av nämnderna är det enbart Samhällsbyggnadsnämnden som har gjort justeringar jämfört med kommunfullmäktiges beslut från 2023-06-12.

Samhällsbyggnadsnämnden (SBN) begär nya medel för att investera i utbyte av GIS-plattform i syfte att förbättra tillgängligheten. Trafikmiljö Mogaskolan är också en ny investering som ska finansieras helt av kommunen, där man vill utforma gatumiljön så att det blir tydligare vilka regler som gäller samt att det blir tydligare var olika trafikanter ska röra sig i området. Kommunen har sökt och kommer att erhålla statsbidrag upp till 50% på projektet. Bidraget upplöses i samma takt som avskrivningen. Övriga förändringar framförallt på Vatten- och avloppsenheten är på grund av inflationsuppräknings.

Svenljunga Verksamhetslokaler AB har också begärt nya medel. Största delen avser större underhållsåtgärder (ej hyresgrundande) som enligt K3-regelverket ska redovisas som anläggningstillgångar samt att komponentavskrivning införs. Komponentavskrivning innebär att investeringar ska delas in i komponenter (stomme, tak, fönster mm) och ha olika avskrivningstider som beräknas efter respektive komponents beräknade nyttjandetid. Bolaget övergår till detta regelverk från 2024-01-01.

Svenljunga Verksamhetslokaler AB börjar från 2024 tillämpa regelverket K3. En del avser att investeringar ska delas in i komponenter (stomme, tak, fönster mm) och ha olika avskrivningstider som beräknas efter respektive komponents beräknade nyttjandetid. Regelverket avser också att större underhållsprojekt redovisas som investering .

Investeringsbudget 2024-2026, sammanställning

Nämnd	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Totalt 2024-2026	Plan 2027-ff	Budget 2023
Kommunstyrelsen	3 280	2 870	2 610	8 760		5 553
Barn- och utbildningsnämnden	6 352	3 730	1 924	12 006		3 193
Socialnämnden	1 500	1 100	1 100	3 700		1 425
Förvaltningsövergripande	230	190	190	610		100
Fritidschef	300	0	0	300		0
Kulturchef	0	0	0	0		350
Driftansvarig gata/park	13 940	9 210	8 690	31 840		15 779
Kostchef	600	0	0	600		0
Miljö och bygg	0	0	0	0		1 462
Samhällsbyggnadsnämnden	15 070	9 400	8 880	33 350		17 691
Skattefinansierat Summa	26 202	17 100	14 514	57 816	0	27 862
VA-ansvarig	25 065	43 905	53 025	121 995	18 000	36 066
Renhållningsansvarig	2 060	300	300	2 660		1 951
Taxefinansierat Summa	27 125	44 205	53 325	124 655	18 000	38 017
Plan- och exploatering (avgiftsfinansierat)	1 600	1 760	1 670	5 030		29 704
Svenljunga Verksamhetslokaler AB	111 650	12 300	3 800	127 750		104 460
Totalsumma	166 577	75 365	73 309	315 251	18 000	200 043

Budget 2023 inkluderar kvarstående medel från tidigare år. Beslut om hur mycket kvarstående medel som flyttas med till 2024 kommer att fattas i kommunfullmäktige i början av 2024.

Kolumn "2027-ff" visar kommande investeringsbehov 2027 eller längre fram i tiden. Kolumnen finns för att i tillämpliga fall visa ett projekts sammanlagda investeringsbudget över längre period än planperioden (3 år).

Investeringsbudget 2024-2026, specifikation

I tabellen nedan finns budget per projekt för investeringarna i både Svenljunga kommun och Svenljunga Verksamhetslokaler AB (SVLAB).

	Avskr. tid (år)	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2024- 2026	Plan 2027-ff	Bidrag	Stjärn- markerad
Skattefinansierat		27 802	18 860	16 184	62 846	0		
Kommunstyrelsen		3 280	2 870	2 610	8 760			
1. Ny Core SW (M	5	850	0	0	850			Ja
2. KS Oförutsett	5	2 000	2 000	2 000	6 000			
3. Centralt nätverk kommunhus	5	0	240	0	240			Ja
4. VMWare Vårdar	5	0	400	0	400			Ja
5. Politiker plattor	3	230	230	230	690			Ja
6. MS SQL 2022	5	200	0	0	200			Ja
7. Cisco ISE	5	0	0	380	380			Ja
Barn- och utbildningsnämnden		6 352	3 730	1 924	12 006			
10. Inventarier Södra kommundelen	10	3 000	0	0	3 000			
11. Infrastruktur-IT	3	750	828	300	1 878			
12. Ny skolorganisation Söder - nätverk	5	266	366	0	632			
13. Ny skolorganisation - IT utrustning	3	712	912	0	1 624			
8. Digitala verktyg BUN	3	1 224	1 224	1 224	3 672			
9. Inventarier BUN	5	400	400	400	1 200			
Socialnämnden		1 500	1 100	1 100	3 700			
14. Datorer SOF	3	400	400	400	1 200			
15. Kontorsmöbler/inredning SOF	10	100	200	200	500			
16. Inventarier grundutrustning	10	200	200	200	600			
17. Digitala verktyg	3	200	200	200	600			
18. Nätverksutrustning	5	360	0	0	360			
19. Möbler till avdelningar SOF	10	240	100	100	440			
Samhällsbyggnadsnämnden		16 670	11 160	10 550	38 380			
DRIFTANSVARIG GATA/PARK		13 940	9 210	8 690	31 840			
20. Reinvestering belysning	43	3 600	3 700	3 800	11 100			Ja
21. Bryggor utbyte inkl tillgänglighetsanpassn	10	100	110	110	320			Ja
22. Lekplatser renovering inkl tillgänglighetsanp	10	100	100	330	530			Ja
23. Toaletter kanotlägerplatser+badplatser	10	0	0	150	150			Ja
24. Reinvestering Gata	20	1 900	4 000	4 200	10 100			Ja
25. Vägskyltar	20	200	100	100	400			Ja
27. Redskapsbårare	7	0	1 200	0	1 200			
28. GC-belysning Sandsjön	43	500	0	0	500			Ja
29. Ny pump fontan Åtran	25	100	0	0	100			Ja
30. Skogskärra Gata- o park	7	300	0	0	300			
32. Arbetfordon (utb MYN088)	7	200	0	0	200			
33. Gata Svedjan-Bergsäter	20	400	0	0	400			Ja
34. Trafikmiljö Mogaskolan (NY)	30	6 540	0	0	6 540		3 270	Ja
FRITIDSCHEF		300	0	0	300			
35. Möbler Moga fritid	15	300	0	0	300			
FÖRVALTNINGSÖVERGRIPANDE		230	190	190	610			
36. Digitala verktyg SBF	3	230	190	190	610			
KOSTCHEF		600	0	0	600			
37. Köksutrustning	7	300	0	0	300			
38. Köksmöbler	10	100	0	0	100			
39. Inventarier	5	200	0	0	200			
PLEX		1 600	1 760	1 670	5 030			
40. Hårdgjord yta Bergsäter	40	100	100	0	200			Ja
41. Reinvestering obebyggda tomter	0	150	160	170	480			Ja
42. Industriområde Ljunga DP	5	0	500	0	500			Ja
43. Industriområde Mjöback DP	5	0	0	500	500			Ja
44. Markförvärv	0	1 000	1 000	1 000	3 000			Ja
45. Utbyte GIS-plattform (NY)	5	350	0	0	350			

	Avskr. tid (år)	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2024- 2026	Plan 2027-ff	Stjärn- Bidrag markerad
Taxefinansierat		27 125	44 205	53 325	124 655	18 000	
RENHÅLLNINGSAANSVARIG		2 060	300	300	2 660		
46. FNI-kärl	15	1 700	300	300	2 300		
47. Insamlingsbehållare förpackningsinsamling	20	360	0	0	360		
48. Utbyggnad Solceller Mogareturen, Tilläggsanslag	10	50	0	0	50		
VA-ANSVARIG		25 065	43 905	53 025	121 995	18 000	
49. Utbyte av undercentraler, övervakn. system	15	250	250	250	750		
50. Ledningssanering & åtg. ovidkommande vatten	50	6 850	7 100	7 350	21 300		
51. Säkerhetshöjande åtgärder i vattenverk	25	240	250	260	750		
52. Renovering pump- och tryckstegringsstationer	25	245	255	265	765		
53. Vattendomar vattentäkt (Vattentäkt)	70	600	600	600	1 800		
54. Anslutningspunkter VA	40	300	300	300	900		
55. VA-försörjning norra kommunen (utredning pågående)	65	0	0	2 000	2 000	18 000	
56. Ombyggnad kapacitet o renovering Sexdrega ARV (Sexdrega ARV)	40	0	0	5 300	5 300		
57. Ombyggnation Sexdrega ledningsnät	70	0	0	3 500	3 500		
58. Asfaltering 4 st ARV	30	700	0	0	700		
59. Utbyte lastbil	7	2 000	0	0	2 000		
60. Blåsmaskin (Ö Frölunda ARV)	25	155	0	0	155		
61. Ledning under järnväg (Hillared Ledningsnät)	70	0	0	7 200	7 200		
62. Ökad kapacitet (Holsljunga ARV)	25	1 500	0	0	1 500		
63. Ledningsbyte Gamla v och Ekv (Överlida ledningsnät)	70	2 200	0	0	2 200		
64. Ledningsbyte PSTN Åkeriet - Kyrkov (Svenljunga ledningsnät)	70	2 300	0	0	2 300		
65. Automatiskåp (Holsljunga ARV)	25	550	0	0	550		
66. Nytt inkommande rensgräver (Mårdaklev ARV)	20	600	0	0	600		
67. Ny byggnad och utrustning för kemsteget (Strömfors ARV)	38	0	5 500	0	5 500		
68. Renovering och ombyggnad (Svenljunga ARV)	35	2 700	0	0	2 700		
69. Ny dagvattenledning Källered (Sexdrega)	70	0	1 000	0	1 000		
70. Fäxhult VA	70	0	25 000	25 000	50 000		
71. Ledningsrätt	70	250	250	250	750		
72. Byte av fasad på Hillareds HR	30	525	0	0	525		
73. Ledningssanering Överlida Ekvägen Holsljungavägen	70	0	1 800	0	1 800		
74. Uppgradera PST Såget	20	0	150	0	150		
75. Turboblåsmaskiner Svenljunga ARV	20	0	650	0	650		
76. Turboblåsmaskiner Sexdrega ARV	20	0	0	250	250		
77. Frölunda VV Nytt automatiskåp	20	0	300	0	300		
78. Korrelator Läcksokningsutrustning	20	250	0	0	250		
79. Fiberanslutning VA-anläggningar	20	500	500	500	1 500		
80. Utbyte GIS-plattform, VA-moduler (NY)	10	350	0	0	350		
81. Ledningssanering Skolgatan - (NY)	70	2 000	0	0	2 000		

Investeringar i Svenljunga Verksamhetslokaler AB

	Avskr. tid (år)	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2024- 2026	Plan 2027-ff	Stjärn- Bidrag markerad
SVENLJUNGA VERKSAMHETSLOKALER AB		111 650	12 300	3 800	127 750		
82. Sprinkler BGT	20	1 100	0	0	1 100		
83. Utemiljöer skolor	10	300	300	300	900		
84. Solcellsanläggningar	20	2 500	2 500	2 500	7 500		
85. Laddinfrastruktur	10	1 000	1 000	1 000	3 000		
86. Fiberinstallation i boenden	15	1 000	0	0	1 000		
87. Ny skolstruktur i söder	33	97 250	8 500	0	105 750		
88. Kommunal ledningsplats (NY)	20	2 000	0	0	2 000		
89. Ej hyresgrundande investeringar (NY)	15	6 500	0	0	6 500		
TOTALSUMMA KOMMUNEN OCH SVLAB		166 577	75 365	73 309	315 251	18 000	

Förkortningar

GC = gång- och cykelväg
VV = vattenverk
ARV = avloppsreningsverk
PST = pumpstation
HR = högreservoar
DP = detaljplan

Förklaringar

(NY) = nytt projekt

Finansiellt mål avseende investeringsfinansiering

Svenljunga kommuns finansiella mål avseende investeringsfinansiering har varit att alla investeringar ska vara helt självfinansierade över tid (den senaste femårsperioden). Med det menas att investeringar i den skattefinansierade verksamheten inklusive Svenljunga Verksamhetslokaler AB (SVLAB) ska täckas av årets resultat och avskrivningar.

Målet omdefinierades inför 2023 med anledning av den historiskt stora investeringen avseende ny skolstruktur i södra kommundelen, som har sitt utfall under 2023 och 2024. Målet för 2023 är målet en självfinansieringsgrad om 85 %. För kommande budgetperioden föreslås 65 % varje år.

Självfinansieringsgraden beräknas genom att årets resultat och avskrivningar divideras med investeringsutfallet i den skattefinansierade verksamheten, inklusive SVLAB.

I tabellen nedan inkluderar budget 2023 även kvarstående medel som KF beslutade att överföra från 2022 till 2023. I uträkningen nedan används prognosen för 2023.

Investeringsutfallet för 2024-2026 baseras på budgeten i detta dokument.

Resultatnivåerna 2024-2026 i kommunen är baserade på finansiella resultatmålet enligt VP 2024-2026.

Avskrivningarna i kommunen utgår från genomförda och ianspråktaga investeringar per 2023-08-31 och vilka avskrivningar de genererar åren 2024-2026. Tillägg har skett med en beräkning av avskrivningarna på investeringsprojekten i detta dokument.

Avskrivningar för SVLAB är beräknade på motsvarande sätt.

Det årliga investeringsutfallet i verksamhetsplanen 2024-2026 är positivt från år 2025. Detta beror på att investeringsnivån i Svenljunga Verksamhetslokaler AB beräknas minska radikalt när projektet avseende ny skolstruktur i södra kommundelen är avslutat. Totalt uppgår budgeten till 200 miljoner kronor under åren 2022-2025, inklusive tilläggsanslaget avseende nytt tillagningskök i skolan i Östra Frölunda som KF beslutade om den 11 april 2023.

Det nya finansiella målet avseende lägre självfinansieringsgrad, sett över en femårsperiod, uppnås samtliga år.

Så länge något av åren 2023 eller 2024 finns med i beräkningen av det finansiella målet kommer självfinansieringsgraden vara lägre än 100%. Utfallet avseende skolstrukturen är helt enkelt för stort för att finansieras med egna medel. SVLAB kommer att behöva öka belåningen i ungefär samma utsträckning.

(mnkr)				<i>Prognos</i>				
	<i>utfall</i> 2020	<i>utfall</i> 2021	<i>utfall</i> 2022	Budget 2023	<i>Delårsbokslut för 2023</i>	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Investeringsutfall kommunen	24,8	24,6	26,6	27,9	25,4	26,2	17,1	14,5
Investeringsutfall SVLAB	26,2	31,5	14,8	110,0	92,4	111,7	12,3	3,8
S:a investeringsutfall	51,0	56,1	41,3	137,8	117,8	137,9	29,4	18,3
Resultat kommunen	40,1	32,3	50,4	2,7	6,8	6,1	13,5	18,2
Resultat SVLAB	0,6	0,7	-1,9	0,8	0,8	0,8	0,9	1,0
Avskrivningar kommunen	8,2	10,3	11,3	11,6	12,1	12,3	12,7	11,9
Avskrivningar SVLAB	14,3	15,2	16,1	16,4	16,4	18,5	22,0	22,6
S:a resultat och avskrivningar	63,3	58,4	75,9	31,5	36,0	37,8	49,1	53,6
Årligt investeringsresultat	12,3	2,3	34,5	-106,4	-81,8	-100,1	19,7	35,3
Självfinansieringsgraden senaste femårsperioden							67%	73%
Investeringsutfall 2023 kommunen, per 2023-10-31				29,8	mkr			
Varav skattefinansierat				11,2	mkr			
Självfinansieringsgrad, målvärde							65%	65%

Taxor och avgifter

Samtliga taxor har behandlats och beslutats som egna ärenden.

Ärendehanteringens ska ske senast i samband med Verksamhetsplanen men taxorna är inte längre en del av dokumentet. Taxorna publiceras på kommunens hemsida när de är beslutade.

Bilaga 1 - Statsbidrag

Nedan redovisas förändringar i de generella statsbidragen, till 2024 som regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2024. Beslut fattas i Riksdagen i november.

Förändringarna i de generella statsbidragen görs bland annat med utgångspunkt från den så kallade finansieringsprincipen – om staten gör förändringar som påverkar kommunerna ekonomiskt så regleras den beräknade effekten via de generella statsbidragen. De ekonomiska ramarna för berörda verksamheter bör justeras motsvarande effekten av de justeringar som görs.

De förändringar i statsbidragen som regeringen föreslog för 2024 och framåt handlar framförallt om riktade statsbidrag, det vill säga statsbidrag som de respektive verksamheterna kan söka med utgångspunkt från olika kriterier. I vissa fall är det justeringar och sammanslagningar av bidrag men det finns också flertalet nya trots många röster nationellt som är emot riktade statsbidrag. Regeringen sägs hörsamma kommunernas och SKRs invändningar mot just riktade statsbidrag men det återstår en hel del förenklingar att göra för Regeringen.

Majoriteten av de riktade statsbidragen finns inom barn- och utbildningsförvaltningens och socialförvaltningens område, och kan sökas hos Skolverket respektive Socialstyrelsen.

Förändringar i de generella statsbidragen

Justeringarna av de generella statsbidragen 2024 som påverkar verksamheternas kostnader framgår nedan. "Beräknad effekt för Svenljunga" redovisas som förändring av aktuell budgetram för 2024.

Generella statsbidrag	Förändringar 2024, totalt Sverige (mkr)	Beräknad effekt 2024, Svenljunga (mkr)	Nämnd	Kommentar
Statistik om skolväsendet inkl ekonomisk redovisning	35	0,035	BUN	
Grundläggande behörighet yrkesprogram	59	0,059	BUN	Ökar till 176 mkr 2025 men minskar till 134 mkr 2026. (2024: 53mkr)
Förstärkning av sfi	29	0,029	BUN	Ökar till 57 mkr från 2025 (2024: 29mkr)
Skyddat boende för våldsutsatta barn och vuxna	321	0,321	SN	
Stärkt rätt till personlig assistans	-392	-0,392	SN	Om Regeringen håller sin plan blir minskningen för Svenljunga så här: 2024: -392 tkr, 2025: -588 tkr, 2026: -784 tkr, 2027: -1000 tkr.
Kommuner mot brott	110	0,110	KS	2023 kompenserades 109 tkr, nu ytterligare 110 tkr till totalt 219 tkr från 2024.
Stärkta skolbibliotek	-25	-0,025	BUN	Kompenserades 2022, Ska tas bort 2024.
SUMMA	137	0,137		

Mot bakgrund av de justerade allmänna statsbidragen bör de ekonomiska ramarna för berörda nämnder öka med följande:

Barn- och utbildningsnämnden	0,098
Socialnämnden	-0,071
Kommunstyrelsen	0,110

Nedan är redan kompenserat till Socialnämnden i beslutet för VP 23-25

Fast omsorgskontakt	338	0,338	SN	2022 kompenserades 348 tkr. Regeringens bidrag ökade till 686 tkr från 2023. Införandet i Svenljunga var dock försenat och kompensation sker först 2024.
---------------------	-----	-------	----	--

Nedan beskrivs respektive statsbidrag. Källa: SKRs cirkulär 23:40 (om inget annat anges)

Eventuell text i kursiv stil är SKRs egna kommentarer till statsbidraget.

Statistik om skolväsendet inkl ekonomisk redovisning (utg.omr. 16 avsnitt 3.5.2)

För att öka insynen i både kommunala och fristående skolor föreslås 35 miljoner kronor avsättas för 2024 för att bland annat göra det möjligt att genomföra förslag om statistik om fristående skolor enligt förslag från Skolinformationsutredningen (SOU 2023:21) och ekonomisk information på skolenhetsnivå enligt förslag från Skolkostnadsutredningen (SOU 2016:66).

SKR avstyrkte i remissvaret på Skolkostnadsutredningen förslaget att det införs krav på ekonomisk redovisning på enhetsnivå och menar att det administrativa merarbete som det skulle kräva inte står i proportion till nyttan och värdet av den information som det kan ge. Vi vidhåller detta!

När det i BP2018 avsattes medel för Skolkostnadsutredningens förslag om redovisning av kostnader och intäkter på skolenhetsnivå kan införas avsattes 60 miljoner kronor. Av BP2023 framgick att förslaget inte skulle genomföras och

anslaget minskades med 60 miljoner kronor från och med 2023. Nu avsätts bara 35 miljoner kronor.

Grundläggande behörighet yrkesprogram

För att öka intresset för yrkesprogrammen har regeringen föreslagit att alla elever som väljer ett yrkesprogram ska vara garanterade att kunna läsa de kurser som krävs för grundläggande behörighet om de vill. Som en följd av att yrkesprogrammets omfattning ökar aviserade regeringen i BP2022 att 59 miljoner kronor ska tillföras kommunerna med början 2024 för att därefter stegvis öka. För 2025 ökas anslaget med ytterligare 117 miljoner kronor och uppgår till 176 miljoner kronor. För 2026 beräknas anslaget till 134 miljoner kronor vilket innebär en sänkning med 42 miljoner kronor jämfört med 2025.

Förstärkning av SFI (utg.omr. 16 avsnitt 3.5.2)

Utredningen Stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk, KLIVA, har i sitt betänkande Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66) föreslagit krav på dokumentation av kommunernas uppsökande insatser för att få personer att delta i sfi samt en skyndsam bedömning av nyanländas kunskaper. Utredningens förslag innebär ett utökat ansvar för kommunerna. Regeringen föreslår därför att kommunerna ska kompenseras med 29 miljoner kronor under 2024 och med 57 miljoner kronor från 2025.

Skyddat boende för våldsutsatta barn och vuxna (utg.omr. 9 avsnitt 6.6.7)

Regeringen har i lagrådsremissen Ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende lämnat förslag som syftar till. I enlighet med den kommunala finansieringsprincipen ska de generella statsbidragen till kommuner och regioner förstärkas med sammantaget 321 miljoner kronor fr.o.m. 2024.

Stärkt rätt till personlig assistans

I BP2022 bedömdes att rätten till personlig assistans behöver stärkas och att kontinuiteten ska öka. Förslagen innebär ett minskat åtagande för kommunerna och anslaget minskas med 196 miljoner kronor 2023 och ytterligare 196 miljoner kronor 2024 och 2025. Även inför 2026 minskas anslaget med ytterligare 196 miljoner kronor.

SKR anser att den miljard som kommunernas kostnader beräknas minska med snarare ska ses som en återställning då kommunen beräknas ha tagit över ärenden som tidigare varit statliga för cirka två miljarder. Därmed bör finansieringsprincipen inte tillämpas i detta fall vad det gäller kommunerna. (Från cirkulär 21:34)

Egen anteckning:

Diskussion på budgetberedningen att detta avdrag för socialnämnden ska ses över till nästa år. Socialchefens bedömning är att denna ändring i viss mån snarare leder till en fördyring i deras verksamhet. Kontakter ska tas med SKR och Småkom i hopp om eventuell kontakt med Regeringen som leder till en förändring.

Kommuner mot brott

Regeringen har avsatt 109 miljoner kronor för 2023 och 219 miljoner för 2024 för ersättning till kommunerna för det föreslagna nya lagstadgade ansvaret att arbeta med brottsförebyggande arbete som presenteras i utredningen SOU 2021:49 Kommuner mot brott.

Fast omsorgskontakt

Regeringen föreslår att medel avsätts för att införa en fast omsorgskontakt i landets samtliga kommuner från och med den 1 juli 2022. Genom att införa krav på en fast omsorgskontakt i hemtjänsten blir utförare skyldiga att arbeta på ett mer enhetligt sätt med kontaktmannaskap. Regeringen föreslår att 348 miljoner kronor avsätts för införandet av fast omsorgskontakt under 2022 och därefter beräknar regeringen att avsätta 686 miljoner kronor årligen.

Egen anteckning:

Socialförvaltningen meddelade inför budget 2023 att detta ska införas men var försenat. Beräknas införas under 2023. Utökad kompensation 338 tkr sker då först 2024. I socialförvaltningens budgetram 2022 finns redan 348 tkr.

Stärkta skolbibliotek

För att stärka tillgången till skolbibliotek föreslås 25 miljoner kronor per år för 2022 och 2023. I delbetänkandet Skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3) föreslogs även bemannade skolbibliotek. Regeringen bereder förslaget vidare.

Egen anteckning:

Satsningen i denna form upphör från 2024.

Svenljunga kommun • Boråsvägen 13 • 512 80 Svenljunga • vx 0325-180 00

••• svenljunga.se

